

บทที่ 3

ลักษณะการรับรู้รายได้และการเปิดเผยการรับรู้รายได้ของกลุ่มพลังงาน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

บทนี้จะแสดงถึงลักษณะการดำเนินงานโดยทั่วไป การจำแนกประเภทของรายได้ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 37 เรื่องการรับรู้รายได้ ลักษณะการรับรู้รายได้ และการเปิดเผยการรับรู้รายได้ของกลุ่มพลังงานในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 18 บริษัท ผู้ศึกษาได้ศึกษาข้อมูลดังกล่าวจากรายงานประจำปี และงบการเงินประจำปีของแต่ละบริษัทที่ผ่านการรับรองจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและนำเสนอต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตัวอย่างที่นำมาแสดงในบทนี้เป็นรายการที่แสดงไว้ในงบกำไรขาดทุนและหมายเหตุประกอบงบการเงิน สำหรับปี พ.ศ. 2546 พ.ศ. 2547 และ พ.ศ. 2548 ของกลุ่มพลังงานทั้ง 18 บริษัท โดยจะทำการศึกษาในรายละเอียดแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ลักษณะการดำเนินงานโดยทั่วไปของบริษัท

ส่วนที่ 2 ศึกษาการเปิดเผยการรับรู้รายได้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ส่วนที่ 3 ศึกษาหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้

ส่วนที่ 1 ลักษณะการดำเนินงานโดยทั่วไปของบริษัท ศึกษาการดำเนินงานของบริษัทเพื่อให้ทราบถึงลักษณะการประกอบธุรกิจ

ส่วนที่ 2 ศึกษาการเปิดเผยการรับรู้รายได้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ได้แก่ การเปิดเผยข้อมูลของกลุ่มพลังงานใน 2 ประเด็น ดังนี้

1. การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการรับรู้รายได้ที่กิจการใช้
2. การแสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญ

ส่วนที่ 3 ศึกษาหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ ทำการศึกษาว่ารายได้แต่ละประเภทของกิจการมีการรับรู้รายได้เมื่อใด และมีการรับรู้รายได้ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 37 เรื่องการรับรู้รายได้หรือไม่อย่างไร

3.1 บริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน) ชื่อหลักทรัพย์ GLOW

ส่วนที่ 1 ลักษณะการดำเนินงานโดยทั่วไป

บริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน) ดำเนินธุรกิจหลักในการผลิตและจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า ใช้น้ำและน้ำเพื่ออุตสาหกรรม เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2548 ที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ได้มีมติอนุมัติให้เปลี่ยนชื่อของบริษัทฯ จาก “บริษัท โกลว์ เอสพีที จำกัด (มหาชน)” เป็น “บริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน)” นอกจากนี้บริษัทย่อยของบริษัทฯ ยังดำเนินอื่นๆ ได้แก่ ธุรกิจให้บริการรับเป็นผู้บริหารงาน ให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ด้านการบริหารงานให้กับบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน ผลิตและจำหน่ายน้ำบริสุทธิ์ น้ำเย็น น้ำผสมเคมี และน้ำคุณภาพสูงเพื่ออุตสาหกรรมทั่วไปและอุตสาหกรรมปิโตรเคมี และพัฒนาโครงการผลิตพลังงานไฟฟ้า

ส่วนที่ 2 ศึกษาการเปิดเผยการรับรู้รายได้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ทำการศึกษาเป็น 2 ประเด็น ได้แก่

1. การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการรับรู้รายได้ที่กิจการใช้ บริษัทฯ แสดงรายการเกี่ยวกับการรับรู้รายได้และข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3.2 เรื่องการรับรู้รายได้ และข้อ 25 เรื่องการเปิดเผยข้อมูลจำแนกตามส่วนงานตามลำดับดังนี้

3.2 การรับรู้รายได้

รายได้จากการขายแสดงมูลค่าตามราคาในใบกำกับสินค้าซึ่งไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์ที่ได้ส่งมอบและหลังจากหักส่วนลดแล้ว ส่วนลดประมาณขึ้นจากปริมาณ การซื้อทั้งปีของลูกค้าแต่ละรายและคิดตามอัตราร้อยละของยอดขายที่กำหนดไว้ในสัญญา

รายได้ค่าบริการรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

25. การเสนอข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยได้ดำเนินกิจการในส่วนงานทางธุรกิจเดียวคือการผลิตและจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า ใช้น้ำและน้ำเพื่ออุตสาหกรรมและดำเนินธุรกิจในเขตภูมิศาสตร์เดียวคือประเทศไทย ดังนั้นรายได้กำไรและสินทรัพย์ทั้งหมดที่แสดงในงบการเงินนี้จึงเกี่ยวข้องกับส่วนงานธุรกิจและเขตภูมิศาสตร์ตามที่กล่าวไว้ข้างต้น

2. การแสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญ บริษัทฯ ได้แสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญในงบกำไรขาดทุนแยกออกเป็นรายได้จากการขาย รายได้อื่นประกอบไปด้วย กำไรจาก

อัตราแลกเปลี่ยน ดอกเบี้ยรับ อื่นๆ รวมถึงส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย ซึ่งจากรายละเอียดงบกำไรขาดทุนของกิจการย้อนหลัง 3 ปี สามารถนำมาแสดงเป็นอัตราส่วนร้อยละของรายได้แต่ละประเภทที่บริษัทฯ ได้รับ ดังนี้

บริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน)

รายได้	ร้อยละ*
รายได้จากการขาย	88.51
รายได้อื่น	
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน	1.36
ดอกเบี้ยรับ	1.50
อื่นๆ	1.26
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย	7.37
รวมรายได้	100.00

*หมายเหตุ ร้อยละของรายได้แต่ละประเภทเป็นยอดรวมของรายได้ในปี พ.ศ. 2546 - พ.ศ. 2548

ส่วนที่ 3 ศึกษาหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ จากการศึกษางบการเงินของบริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน) สามารถจำแนกประเภทของรายได้และนำมาจัดทำเป็นตารางแสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ของบริษัท ดังตารางที่ 3-1

ตารางที่ 3-1 แสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ของบริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน)

บริษัท	ประเภทของรายได้ตามมาตรฐานฉบับที่ 37	ประเภทสินค้า/บริการ	การรับรู้รายได้
GLOW	รายได้จากการขาย	- ผลิตและจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า - ผลิตและจำหน่ายไอน้ำและน้ำเพื่ออุตสาหกรรม	- เมื่อส่งมอบสินค้าและหลังจากหักส่วนลดแล้ว - เมื่อส่งมอบสินค้าและหลังจากหักส่วนลดแล้ว
	รายได้จากการให้บริการ	- ให้บริการคำปรึกษาและคำแนะนำด้านการบริหารให้แก่บริษัทที่เกี่ยวข้อง	- ตามเกณฑ์คงค้าง

3.2 บริษัทจัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด (มหาชน) ชื่อหลักทรัพย์ EASTW ส่วนที่ 1 ลักษณะการดำเนินงานโดยทั่วไป

บริษัท จัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด (มหาชน) มีผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ได้แก่ การประปาส่วนภูมิภาค บริษัทฯ ดำเนินธุรกิจในการพัฒนาและดูแลระบบท่อส่งน้ำสายหลักในพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก และประกอบธุรกิจเชิงพาณิชย์ในการซื้อน้ำจากแหล่งน้ำดิบของทางราชการมาขายให้กับผู้ต้องการใช้น้ำ บริษัทฯ ได้ทำสัญญากับกระทรวงการคลังเพื่อเข้าบริหารระบบท่อส่งน้ำสายหลักในพื้นที่ดังกล่าวตามสัญญาลงวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2536 มีกำหนดระยะเวลา 30 ปี โดยที่บริษัทจะต้องจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนให้กระทรวงการคลัง ตามที่กำหนดในสัญญา

ส่วนที่ 2 ศึกษาการเปิดเผยการรับรู้รายได้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ทำการศึกษาเป็น 2 ประเด็น ได้แก่

1. การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการรับรู้รายได้ที่กิจการใช้ บริษัทฯ แสดงรายการเกี่ยวกับการรับรู้รายได้และข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3.1 เรื่องการรับรู้รายได้ และข้อ 31 เรื่องการเสนอข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงานตามลำดับดังนี้

3.1 การรับรู้รายได้

ก) รายได้จากการขายและบริการ

รายได้จากการขายและบริการแสดงมูลค่าซึ่งไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มของสินค้าที่ได้ส่งมอบและได้ให้บริการเรียบร้อยแล้วตามราคาในใบกำกับสินค้าหลังหักสินค้ารับคืนและส่วนลดแล้ว

ข) รายได้จากค่าติดตั้งท่อส่งน้ำและโครงการลดน้ำสูญเสีย

รายได้จากค่าติดตั้งท่อส่งน้ำและโครงการลดน้ำสูญเสียรับรู้เป็นรายได้ตามวิธีอัตราส่วนของงานที่ทําเสร็จ

ค) ดอกเบี้ยรับและเงินปันผลรับ

ดอกเบี้ยรับถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์สิทธิ เงินปันผลรับถือเป็นรายได้เมื่อมีการประกาศจ่าย

31. การเสนอข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยดำเนินธุรกิจจำหน่ายน้ำและจัดการระบบส่งน้ำในภาคตะวันออกของประเทศไทย การบำบัดน้ำเสียและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ผลิตและจำหน่ายท่อส่งน้ำ และประกอบธุรกิจจำหน่ายน้ำดื่ม บริสุทธิ์จากเครื่องหยอดเหรียญและรับจ้างผลิตและให้บริการติดตั้งเครื่อง ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ และบริษัทย่อยพิจารณาเห็นว่าธุรกิจหลักของกลุ่มบริษัท คือ การจำหน่ายน้ำดิบและข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงานถือตามส่วนงานภูมิศาสตร์ของ โครงข่ายท่อส่งน้ำ

2. การแสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญ บริษัทฯ ได้แสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญในงบกำไรขาดทุนแยกออกเป็นรายได้จากการขายน้ำดิบ รายได้จากการขายอื่นๆ รายได้จากการให้บริการ ดอกเบี้ยรับและเงินปันผลรับ กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุน รวมถึงส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย ซึ่งจากรายละเอียดของงบกำไรขาดทุนของกิจการย้อนหลัง 3 ปี สามารถนำมาแสดงเป็นอัตราส่วนร้อยละของรายได้แต่ละประเภทที่บริษัทฯ ได้รับ ดังนี้

บริษัท จัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด (มหาชน)

ร้อยละ*

รายได้		
รายได้จากการขายน้ำดิบ	89.87	
รายได้จากการขายอื่น ๆ	3.01	
รวมรายได้จากการขาย	92.88	
รายได้จากการให้บริการ	0.32	
ดอกเบี้ยรับและเงินปันผลรับ	4.15	
กำไรจากการจำหน่ายหน่วยลงทุน	1.65	
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย	0.60	
รายได้อื่น	0.40	
รวมรายได้	100.00	

*หมายเหตุ ร้อยละของรายได้แต่ละประเภทเป็นยอดรวมของรายได้ในปี พ.ศ. 2546 - พ.ศ. 2548

ส่วนที่ 3 ศึกษาการรับรู้รายได้ จากการศึกษางบการเงินของบริษัทจัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด (มหาชน) สามารถจำแนกประเภทของรายได้และนำมาจัดทำเป็นตารางแสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ของบริษัท ดังตารางที่ 3-2

ตารางที่ 3-2 แสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ของบริษัท จัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด (มหาชน)

บริษัท	ประเภทของรายได้ตามมาตรฐานฉบับที่37	ประเภทสินค้า/บริการ	การรับรู้รายได้
EASTW	รายได้จากการขาย	-รายได้จากการจำหน่ายน้ำดิบ -จำหน่ายท่อส่งน้ำ	-เมื่อส่งมอบ -เมื่อส่งมอบ
	รายได้จากการให้บริการ	-ให้บริการติดตั้งท่อส่งน้ำและโครงการลดน้ำสูญเสีย -รับจ้างผลิตและให้บริการติดตั้งเครื่องหยุดเหรียญ	-ตามวิธีอัตราส่วนของงานที่ทำเสร็จ -เมื่อได้ให้บริการแล้ว
	รายได้ค่าดอกเบีย ค่าสิทธิ และเงินปันผล	-ดอกเบี้ยรับ -เงินปันผลรับ	-ตามเกณฑ์สิทธิ -เมื่อมีการประกาศจ่าย

3.3 บริษัท โซลาร์ตรอน จำกัด (มหาชน) ชื่อหลักทรัพย์ SOLAR

ส่วนที่ 1 ลักษณะการดำเนินงานโดยทั่วไป

บริษัท โซลาร์ตรอน จำกัด (มหาชน) จัดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัด(มหาชน) ในปี 2547 และดำเนินธุรกิจผลิตแผงเซลล์แสงอาทิตย์และให้บริการออกแบบและติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ธุรกิจผลิตแผงเซลล์แสงอาทิตย์ดำเนินการผลิต โดยการนำเข้าแผ่นเซลล์แสงอาทิตย์ชนิดผลึกซิลิคอนจากต่างประเทศมาประกอบเป็นแผงเซลล์แสงอาทิตย์ มีกำลังการผลิตประมาณ 30 เมกะวัตต์ต่อปี บริษัทผลิตและจำหน่ายแผงเซลล์แสงอาทิตย์ตามคำสั่งซื้อ (Make to order) ของลูกค้า ซึ่งสามารถสั่งซื้อเฉพาะแผงเซลล์แสงอาทิตย์หรือสั่งซื้อระบบผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ทั้งระบบ ซึ่งประกอบไปด้วย แผงเซลล์แสงอาทิตย์ อุปกรณ์ควบคุมการประจุแบตเตอรี่ แบตเตอรี่ เครื่องแปลงกระแสไฟฟ้า และอุปกรณ์ติดตั้ง ซึ่งสามารถนำไปติดตั้งและใช้งานได้ทันที

2. ธุรกิจให้บริการออกแบบและติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ บริษัทเป็นผู้ให้บริการแบบครบวงจรประกอบด้วย การสำรวจพื้นที่ การออกแบบระบบ การขนส่งแผงเซลล์

แสงอาทิตย์และอุปกรณ์ และการเข้าไปติดตั้งระบบการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ให้กับ ภาครัฐและภาคเอกชนมากกว่า 3,000 ระบบทั่วประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลที่ระบบสายส่ง ไฟฟ้าเข้าไม่ถึง และที่ผ่านมานานออกแบบและติดตั้งของบริษัทเกือบทั้งหมดเป็นโครงการของ ราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบท และระบบส่วนใหญ่ที่บริษัทติดตั้งจะอยู่ในพื้นที่ห่างไกลที่ระบบสายส่งไฟฟ้าเข้าไม่ถึง ซึ่งกระจาย อยู่ทั่วทุกภาคของประเทศไทย

ผลงานออกแบบพร้อมติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ที่ผ่านมาของบริษัท สามารถแบ่งออกเป็น 7 ระบบตามลักษณะการนำไปใช้งาน ดังต่อไปนี้ (1) ระบบสูบน้ำจากพลังงาน แสงอาทิตย์ (2) ระบบประจุแบตเตอรี่พลังงานแสงอาทิตย์ (3) ระบบผลิตไฟฟ้าจากแผงเซลล์ แสงอาทิตย์บนหลังคาเพื่อจำหน่าย (4) ระบบไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อบ้านพักอาศัย ซึ่ง ตัวอย่างการนำระบบดังกล่าวไปใช้ ได้แก่ โครงการติดตั้งระบบการผลิตไฟฟ้าด้วยพลังงาน แสงอาทิตย์สำหรับครัวเรือนชนบทที่ห่างไกล “โซลาร์โฮม” (5) ระบบไฟฟ้าแสงสว่างสาธารณะ พลังงานแสงอาทิตย์ (6) ระบบไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อใช้ในระบบสื่อสารโทรคมนาคม (7) ระบบผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์แบบผสมผสานแหล่งพลังงาน

ส่วนที่ 2 ศึกษาการเปิดเผยการรับรู้รายได้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ทำการศึกษาเป็น 2 ประเด็น ได้แก่

1. การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการรับรู้ รายได้ที่กิจการใช้ บริษัทแสดงรายการเกี่ยวกับการรับรู้รายได้และข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3(ญ) เรื่องรายได้ และข้อ 19 เรื่องข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน ตามลำดับดังนี้

3. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

(ญ) รายได้

รายได้ที่รับรู้ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มหรือภาษีขายอื่นๆ และแสดงสุทธิจากส่วนลดการค้า การขายสินค้า

รายได้จากการขายจะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเมื่อได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่เป็นสาระสำคัญของ ความเป็นเจ้าของสินค้าที่มีนัยสำคัญไปให้กับผู้ซื้อแล้ว และจะไม่รับรู้รายได้ถ้าฝ่ายบริหารยังมีการควบคุม หรือบริหารสินค้าที่ขายไปแล้วนั้นหรือมีความไม่แน่นอนที่มีนัยสำคัญในการได้รับประโยชน์จากรายการ บัญชีนั้น ไม่อาจวัดมูลค่าของจำนวนรายได้และต้นทุนที่เกิดขึ้นได้อย่างน่าเชื่อถือ ความเป็นไปได้ ก่อนข้างแน่นอนที่จะต้องรับคืนสินค้า

การขายพร้อมติดตั้ง

รายได้จากการขายพร้อมติดตั้งจะถูกรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเมื่อติดตั้งเสร็จ ลูกค้ารับมอบงานและบริษัทได้ออกใบแจ้งหนี้ให้กับลูกค้าแล้ว ซึ่งเป็นไปตามการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ดอกเบี้ยรับ

ดอกเบี้ยรับบันทึกในงบกำไรขาดทุนตามเกณฑ์คงค้าง

19. ข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน

บริษัทดำเนินกิจการในส่วนงานทางธุรกิจเดียวคือธุรกิจด้านผลิตและจำหน่ายแผงเซลล์แสงอาทิตย์และอุปกรณ์ ทุกประเภทที่จะต้องนำมาประกอบในการออกแบบการใช้แผงเซลล์แสงอาทิตย์ และดำเนินธุรกิจในส่วนงานทางภูมิศาสตร์เดียวคือในประเทศไทย

2. การแสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญ บริษัทฯ ได้แสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญในงบกำไรขาดทุนแยกออกเป็นรายได้จากการขาย รายได้จากการขายพร้อมติดตั้ง ดอกเบี้ยรับ และรายได้อื่น ซึ่งจากรายละเอียดของงบกำไรขาดทุนของกิจการย้อนหลัง 3 ปีสามารถนำมาแสดงเป็นอัตราส่วนร้อยละของรายได้แต่ละประเภทที่บริษัทฯ ได้รับ ดังนี้

บริษัท โซลาร์ตรอน จำกัด (มหาชน)

ร้อยละ*

รายได้

รายได้จากการขาย	31.31
รายได้จากการขายพร้อมติดตั้ง	67.52
ดอกเบี้ยรับ	0.18
รายได้อื่น	0.99
รวมรายได้	100.00

*หมายเหตุ ร้อยละของรายได้แต่ละประเภทเป็นยอดรวมของรายได้ในปี พ.ศ. 2547 - พ.ศ. 2548

ส่วนที่ 3 ศึกษาหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ จากการศึกษางบการเงินของบริษัท โซลาร์ตรอน จำกัด (มหาชน) สามารถนำมาจัดทำเป็นตารางแสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ของ ดังตารางที่ 3-3

ตารางที่ 3-3 แสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ของบริษัทโซลาร์ตรอน จำกัด (มหาชน)

บริษัท	ประเภทของรายได้ตามมาตรฐานฉบับที่37	ประเภทสินค้า/บริการ	การรับรู้รายได้
SOLAR	รายได้จากการขาย	-จำหน่ายแผงเซลล์แสงอาทิตย์ และอุปกรณ์ทุกประเภทที่จำเป็นต้องนำมาประกอบในการออกแบบการใช้แผงเซลล์แสงอาทิตย์	-เมื่อได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่เป็นสาระสำคัญของความเป็นเจ้าของสินค้าที่มีนัยสำคัญไปให้กับผู้ซื้อแล้ว
	รายได้จากการให้บริการ	-ให้บริการติดตั้งเซลล์แสงอาทิตย์ และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง	-เมื่อติดตั้งเสร็จ ลูกค้านำมอบงานและบริษัทได้ออกใบแจ้งหนี้ให้กับลูกค้าแล้ว
	รายได้ค่าดอกเบี้ย ค่าสิทธิ และเงินปันผล	-ดอกเบี้ยรับ	-รับรู้รายได้ตามเกณฑ์คงค้าง

3.4 บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน) ชื่อหลักทรัพย์ TOP

ส่วนที่ 1 ลักษณะการดำเนินงานโดยทั่วไป

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทในกลุ่มของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ของบริษัทซึ่งถือหุ้นร้อยละ 49.54 ของทุนที่ออกและเรียกชำระแล้ว

บริษัทฯ ดำเนินธุรกิจหลักเกี่ยวกับการกลั่นน้ำมัน โรงกลั่นน้ำมันของบริษัทมีประสิทธิภาพในการผลิตสูงสามารถกลั่นน้ำมันปิโตรเลียมดิบประมาณ 220,000 บาร์เรลต่อวัน การขนส่งน้ำมัน บริษัทมีทุ่นผูกเรือน้ำลึก (Single buoy mooring) เพื่อใช้รับน้ำมันดิบ ส่วนการขนส่งผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปปิโตรเลียมมีการขนส่งทั้งทางทะเลและทางบก การขนส่งผลิตภัณฑ์ทางทะเลจะทำโดยผ่านท่าเรือของโรงกลั่น ขณะที่การขนส่งผลิตภัณฑ์ทางบกจะขนส่งผ่านทางท่อซึ่งเป็นของบริษัท ท่อส่งปิโตรเลียมไทย จำกัด หรือขนทางรถบรรทุกผ่านสถานีจ่ายน้ำมันของบริษัท

ส่วนที่ 2 ศึกษาการเปิดเผยการรับรู้รายได้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ทำการศึกษาเป็น 2 ประเด็น ได้แก่

1. การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการรับรู้รายได้ที่กิจการใช้ บริษัทแสดงรายการเกี่ยวกับการรับรู้รายได้และข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3(ต) เรื่องรายได้ และข้อ 32 เรื่องข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน-งบการเงินรวมตามลำดับดังนี้

3. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

(ต) รายได้

รายได้ที่รับรู้ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มหรือภาษีอื่น ๆ และแสดงสุทธิจากส่วนลดการค้า

การขายสินค้าและให้บริการ

รายได้จากการขายสินค้าจะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเมื่อได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่เป็นสาระสำคัญของความเป็นเจ้าของสินค้าที่มีนัยสำคัญไปให้กับผู้ซื้อแล้ว และจะไม่รับรู้รายได้ถ้าฝ่ายบริหารยังมีการควบคุมหรือบริหารสินค้าที่ขายไปแล้วนั้นหรือมีความไม่แน่นอนที่มีนัยสำคัญในการได้รับประโยชน์จากรายการบัญชานั้น ไม่อาจวัดมูลค่าของจำนวนรายได้และต้นทุนที่เกิดขึ้นได้อย่างน่าเชื่อถือ ความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนที่จะต้องรับคืนสินค้า

รายได้จากค่าบริการบันทึกเป็นรายได้ตามเกณฑ์สิทธิ โดยพิจารณาตามความสำเร็จของบริการที่ให้

รายได้ค่าเช่า

รายได้ค่าเช่าจากสินทรัพย์ลงทุนรับรู้ในงบกำไรขาดทุนโดยวิธีเส้นตรงตลอดอายุสัญญาเช่า

ดอกเบี้ยรับและเงินปันผลรับ

ดอกเบี้ยรับบันทึกในงบกำไรขาดทุนตามเกณฑ์คงค้าง เงินปันผลรับบันทึกในงบกำไรขาดทุนในวันที่กลุ่มบริษัทมีสิทธิได้รับเงินปันผล ซึ่งตามปกติในกรณีเงินปันผลที่จะได้รับจากหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด จะพิจารณาจากวันที่มีการประกาศสิทธิการรับปันผล

32. ข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน - งบการเงินรวม

ข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงานจะแสดงข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบริการประเภทต่าง ๆ ของกลุ่มบริษัท กลุ่มบริษัทนำเสนอ ส่วนงานธุรกิจ เป็นรูปแบบหลักในการรายงาน โดยพิจารณาจากระบบการบริหารการจัดการ และโครงสร้างการรายงานทางการเงินภายในของกลุ่มบริษัทเป็นเกณฑ์ในการกำหนดสัดส่วนงาน

การดำเนินงานตามส่วนงาน สินทรัพย์และหนี้สินตามส่วนงานเป็นรายการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับส่วนงานหรือที่สามารถปันส่วนให้กับส่วนงานได้อย่างสมเหตุสมผล รายการที่ไม่สามารถปันส่วนได้ส่วนใหญ่ประกอบด้วย ดอกเบี้ยหรือเงินปันผลทั้งส่วนของสินทรัพย์และรายได้ เงินให้กู้ยืมที่มีภาระดอกเบี้ย เงินกู้ยืมและดอกเบี้ยจ่าย และสินทรัพย์และค่าใช้จ่ายของกิจการ

2. การแสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญ บริษัทฯ ได้แสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญในงบกำไรขาดทุนแยกออกเป็นรายได้จากการขายและการให้บริการ กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ส่วนแบ่งกำไรขาดทุนตามวิธีส่วนได้เสีย กำไรจากการจ่ายซื้อหนี้สินก่อนกำหนด และรายได้อื่น ซึ่งรายละเอียดของงบกำไรขาดทุนของกิจการย้อนหลัง 3 ปีสามารถนำมาแสดงเป็นอัตราส่วนร้อยละของรายได้แต่ละประเภทที่บริษัทฯ ได้รับ ดังนี้

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)

รายได้	ร้อยละ*
รายได้จากการขายและการให้บริการ	96.87
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	0.58
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย	1.75
กำไรจากการจ่ายซื้อหนี้สินก่อนกำหนด	0.11
รายได้อื่น	0.69
รวมรายได้	100.00

*หมายเหตุ ร้อยละของรายได้แต่ละประเภทเป็นยอดรวมของรายได้ในปี พ.ศ. 2546 - พ.ศ. 2548

ส่วนที่ 3 ศึกษาหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ จากการศึกษางบการเงินของบริษัทไทยออยล์ จำกัด (มหาชน) สามารถจำแนกประเภทของรายได้และนำมาจัดทำเป็นตารางแสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ของบริษัท ดังตารางที่ 3-4

ตารางที่ 3-4 แสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ของ บริษัทไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)

บริษัท	ประเภทของรายได้ตาม มาตรฐานฉบับที่37	ประเภทสินค้า/บริการ	การรับรู้รายได้
TOP	รายได้จากการขาย	-ขายน้ำมันปิโตรเลียมและ ผลิตภัณฑ์เคมีเหลว	-เมื่อโอนความเสี่ยงและ ผลตอบแทนที่เป็นสาระสำคัญของ ความเป็นเจ้าของที่มี นัยสำคัญให้แก่ลูกค้าแล้ว
	รายได้จากการให้บริการ	-ให้บริการขนส่งผลิตภัณฑ์น้ำมัน ปิโตรเลียมและผลิตภัณฑ์เคมี เหลว -รายได้ค่าเช่าจากสินทรัพย์ลงทุน	-รับรู้รายได้ตามเกณฑ์สิทธิ โดยพิจารณาความสำเร็จของ งานบริการที่ให้ -รับรู้รายได้โดยใช้วิธีเส้นตรง ตลอดอายุสัญญาเช่า
	รายได้ค่าดอกเบี้ย และเงินปันผล	-ดอกเบี้ยรับ -เงินปันผลรับ	-รับรู้รายได้ตามเกณฑ์คงค้าง -รับรู้รายได้เมื่อมีการประกาศ สิทธิรับเงินปันผล

3.5 บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ชื่อหลักทรัพย์ BAFS

ส่วนที่ 1 ลักษณะการดำเนินงานโดยทั่วไป

บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทที่ให้บริการเติมน้ำมันอากาศยาน ณ ท่าอากาศยานสากลกรุงเทพ โดยดำเนินธุรกิจทางด้านการบริหารจัดการจัดเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยาน และให้บริการเติมน้ำมันเชื้อเพลิงแก่อากาศยาน นอกเหนือจากการให้บริการที่ท่าอากาศยานสากลกรุงเทพ ปัจจุบันบริษัทฯ ได้ให้บริการที่สนามบินภูมิภาค 2 แห่ง คือ สนามบินสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย และสนามบินสมุย อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี และบริษัทฯ ยังมีโครงการที่จะขยายการให้บริการ ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ และสนามบินภูมิภาคแห่งอื่นที่มีศักยภาพอีกด้วย ปัจจุบันบริษัทฯ มีทุนจดทะเบียนและเรียกชำระแล้ว 424.99 ล้านบาท

ส่วนที่ 2 ศึกษาการเปิดเผยการรับรู้รายได้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ทำการศึกษาเป็น 2 ประเด็นได้แก่

1. การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการรับรู้รายได้ที่กิจการใช้ บริษัทแสดงรายการเกี่ยวกับการรับรู้รายได้และข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ภายใต้หมายเหตุ

เหตุประกอบงบการเงินข้อ 3.1 เรื่องการรับรู้รายได้และค่าใช้จ่ายและข้อ 24. เรื่องการเสนอข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงานตามลำดับดังนี้

3.1 การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย

ก) รายได้ค่าบริการ

รายได้ค่าบริการถือเป็นรายได้เมื่อได้ให้บริการเรียบร้อยแล้ว โดยแสดงมูลค่าตามราคาในใบแจ้งหนี้ ซึ่งไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม

ข) ค่าเช่าและดอกเบี้ยรับ

ค่าเช่าและดอกเบี้ยรับถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้าง

ค) ค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายบันทึกตามเกณฑ์คงค้าง

24. การเสนอข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยดำเนินกิจการในส่วนงานทางธุรกิจเดียวคือให้บริการเติมเชื้อเพลิงแก่เครื่องบินในท่าอากาศยานและดำเนินธุรกิจในส่วนงานหลักทางภูมิศาสตร์เดียวคือในประเทศไทย ดังนั้นรายได้ กำไรและสินทรัพย์ทั้งหมดที่แสดงในงบการเงินจึงเกี่ยวข้องกับส่วนงานธุรกิจและส่วนงานทางภูมิศาสตร์ตามที่กล่าวไว้

2. การแสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญ บริษัทฯ ได้แสดงจำนวนรายได้ที่เป็น

สาระสำคัญในงบกำไรขาดทุนแยกออกเป็นรายได้ค่าบริการ ส่วนกำไรจากเงินลงทุนซึ่งบันทึกเป็นส่วนได้เสีย ค่าเช่ารับและรายได้อื่น ซึ่งจากรายละเอียดของงบกำไรขาดทุนของกิจการย้อนหลัง 3 ปีสามารถนำมาแสดงเป็นอัตราส่วนร้อยละของรายได้แต่ละประเภทที่บริษัทฯ ได้รับดังนี้

บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ร้อยละ*

รายได้

รายได้ค่าบริการ

92.04

ส่วนแบ่งผลกำไรจากเงินลงทุนซึ่งบันทึกเป็นส่วนได้เสีย

0.12

ค่าเช่ารับ

4.58

รายได้อื่น

3.26

รวมรายได้

100.00

*หมายเหตุ ร้อยละของรายได้แต่ละประเภทเป็นยอดรวมของรายได้ในปี พ.ศ. 2546 - พ.ศ. 2548

ส่วนที่ 3 ศึกษาหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ จากการศึกษางบการเงินของบริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สามารถจำแนกประเภทของรายได้และนำมาจัดทำเป็นตารางแสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ของ ดังตารางที่ 3-5

ตารางที่ 3-5 แสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ของบริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

บริษัท	ประเภทของรายได้ตามมาตรฐานฉบับที่37	ประเภทสินค้า/บริการ	การรับรู้รายได้
BAFS	รายได้จากการให้บริการ	- ให้บริการเติมเชื้อเพลิงแก่เครื่องบินในท่าอากาศยาน - ค่าเช่าระบบรับน้ำมันทางท่อ	- เมื่อได้ให้บริการเรียบร้อยแล้ว - รับรู้รายได้ตามเกณฑ์คงค้าง
	รายได้ค่าดอกเบี้ย และเงินปันผล	ค่าสิทธิ - ดอกเบี้ยรับ	- รับรู้รายได้ตามเกณฑ์คงค้าง

3.6 บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ชื่อหลักทรัพย์ BCP

ส่วนที่ 1 ลักษณะการดำเนินงานโดยทั่วไป

บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) บริษัทฯ ดำเนินธุรกิจหลักในการบริหารโรงกลั่นน้ำมันและจำหน่ายน้ำมันสำเร็จรูปผ่านสถานีบริการภายใต้เครื่องหมายการค้าของบริษัท โดยจำหน่ายให้ผู้ใช้ในภาคขนส่ง สายการบิน เรือเดินสมุทร ภาคก่อสร้าง ภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตร และการจำหน่ายผ่านผู้ค้าน้ำมันรายใหญ่ รายเล็ก และลูกค้ารายย่อยทั่วไป บริษัท บางจากกรีนเนท จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทย่อยประกอบกิจการในประเทศไทยดำเนินธุรกิจหลักในการบริหารสถานีบริการน้ำมันบางจาก และกิจการจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคอื่นๆ ในร้านค้าเลมอนกรีน และร้านไบจาก รวมทั้งให้บริการอื่น ๆ เพื่อรองรับการขยายตัวด้านค้าปลีกในอนาคต

ส่วนที่ 2 ศึกษาการเปิดเผยการรับรู้รายได้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ทำการศึกษาเป็น 2 ประเด็น ได้แก่

1. การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการรับรู้รายได้ที่กิจการใช้ บริษัทแสดงรายการเกี่ยวกับการรับรู้รายได้และข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 2.1 เรื่องการรับรู้รายได้และข้อ 20. เรื่องรายได้จากการขายตามลำดับดังนี้

2.1 การรับรู้รายได้

รายได้จากการขาย

บริษัทรับรู้รายได้จากการขายทันทีที่ส่งมอบสินค้าให้กับลูกค้า

รายได้ค่าสิทธิดำเนินการ

บริษัทรับรู้รายได้ค่าสิทธิดำเนินการตามข้อตกลงในสัญญา

รายได้ดอกเบี้ย

บริษัทรับรู้รายได้ดอกเบี้ยตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลาโดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของ

สินทรัพย์

20. รายได้จากการขาย

รายได้จากการขาย สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2548 และ 2547 มีรายละเอียดดังนี้

	ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2548	2547	2548	2547
รายได้จากการขายผลิตภัณฑ์น้ำมัน	85,828.07	79,807.67	84,923.09	78,803.32
รายได้จากสิทธิดำเนินการ	41.88	40.03	112.15	98.61
รวม	85,869.95	79,847.70	85,035.24	78,901.93

2. การแสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญ บริษัทฯ ได้แสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญในงบกำไรขาดทุนแยกออกเป็นรายได้จากการขายซึ่งเป็นรายได้ที่มาจากรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์น้ำมันและรายได้ค่าสิทธิดำเนินการ รายได้อื่นประกอบไปด้วย ดอกเบี้ยรับ กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน กำไรจากสัญญาซื้อขายน้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์น้ำมันล่วงหน้า รายการปรับปรุงขาดทุนจากการซื้อขายทรัพย์สิน และอื่นๆ ซึ่งจากรายละเอียดงบกำไรขาดทุนของกิจการย้อนหลัง 3 ปีสามารถนำมาแสดงเป็นอัตราส่วนร้อยละของรายได้แต่ละประเภทที่บริษัทฯ ได้รับ ดังนี้

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)

ร้อยละ*

รายได้

รายได้จากการขาย	99.39
รายได้อื่น	
ดอกเบียร์รับ	0.03
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน	0.19
กำไรจากสัญญาซื้อขายน้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์น้ำมันล่วงหน้า	0.25
ปรับปรุงผลขาดทุนจากการด้อยค่าทรัพย์สิน	0.02
อื่น ๆ	0.11
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย	0.01
รวมรายได้	100.00

*หมายเหตุ ร้อยละของรายได้แต่ละประเภทเป็นยอดรวมของรายได้ในปี พ.ศ. 2546 - พ.ศ. 2548

ส่วนที่ 3 ศึกษาหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ จากการศึกษางบการเงินของบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) สามารถจำแนกประเภทของรายได้และนำมาจัดทำเป็นตารางแสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ดังตารางที่ 3-6

ตารางที่ 3-6 แสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ของ บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)

บริษัท	ประเภทของรายได้ตามมาตรฐานฉบับที่ 37	ประเภทสินค้า/บริการ	การรับรู้รายได้
BCP	รายได้จากการขาย	-จำหน่ายผลิตภัณฑ์น้ำมัน	-รับรู้ทันทีที่ส่งมอบสินค้าให้แก่ลูกค้า
	รายได้ค่าดอกเบี้ย ค่าสิทธิ และเงินปันผล	-ค่าสิทธิดำเนินการ -ดอกเบียร์รับ	-รับรู้ตามข้อตกลงในสัญญา -ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา โดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของสินทรัพย์

3.7 บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน) ชื่อหลักทรัพย์ BANPU

ส่วนที่ 1 ลักษณะการดำเนินงานโดยทั่วไป

บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน) “กลุ่มบริษัท” หมายถึง บริษัท บริษัทย่อย กิจการร่วมค้าและบริษัทร่วม ซึ่งกลุ่มบริษัทดำเนินธุรกิจหลักในธุรกิจถ่านหินและธุรกิจเกี่ยวกับพลังงาน มีการประกอบกิจการทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

ส่วนที่ 2 ศึกษาการเปิดเผยการรับรู้รายได้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ทำการศึกษาเป็น 2 ประเด็น ได้แก่

1. การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการรับรู้รายได้ที่กิจการใช้ บริษัทแสดงรายการเกี่ยวกับการรับรู้รายได้และข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 2.15 เรื่องการรับรู้รายได้ดังนี้

2.15 การรับรู้รายได้

รายได้ประกอบด้วยมูลค่าตามใบส่งสินค้าที่ขายและบริการที่ให้เป็นจำนวนเงินสุทธิจากภาษีขาย เงินคืนส่วนลด และค่าขนส่ง โดยไม่รวมรายการขายภายในกลุ่มบริษัทสำหรับงบการเงินรวม รายได้จากการขายสินค้ารับรู้เมื่อผู้ซื้อได้รับโอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่เป็นสาระสำคัญของความเป็นเจ้าของสินค้า

รายได้จากการขายถ่านหินถือตามน้ำหนักที่ชั่ง ณ ปากเหมือง สุทธิจากส่วนเพิ่มหรือส่วนลดของถ่านหินเนื่องจากคุณภาพและน้ำหนักที่ได้รับแจ้งจากลูกค้า โดยส่วนใหญ่จะบันทึกในเดือนที่มีการส่งมอบถ่านหิน

รายได้จากการบริการรับรู้เมื่อให้บริการแล้ว

รายได้อื่นรับรู้ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- รายได้ดอกเบี้ย - รับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง
- รายได้เงินปันผล - รับรู้เมื่อกลุ่มบริษัทเกิดสิทธิได้รับเงินปันผล

2. การแสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญ บริษัทฯ ได้แสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญในงบกำไรขาดทุนแยกเป็นรายได้จากการขาย รายได้อื่นประกอบด้วย กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขาย กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุนอื่น กำไรสุทธิจากการจำหน่ายเงินลงทุนในกิจการที่เกี่ยวข้องกัน กำไรสุทธิจากการจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นของเงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อค้า กำไรสุทธิจากอัตราแลกเปลี่ยน เงินปันผลรับ

และดอกเบี้ยรับซึ่งจากรายละเอียดงบกำไรขาดทุนของกิจการย้อนหลัง 3 ปี สามารถนำมาแสดงเป็นอัตราส่วนร้อยละของรายได้แต่ละประเภทที่บริษัทฯ ได้รับดังนี้

บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน)		ร้อยละ*
รายได้จากการขาย		26.29
รายได้อื่น		
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขาย	28.62	
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุนอื่น	0.50	
กำไรสุทธิจากการจำหน่ายเงินลงทุนในกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	0.53	
กำไรสุทธิจากการจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	0.12	
กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นของเงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อค้า	1.07	
กำไรสุทธิจากอัตราแลกเปลี่ยน	0.43	
เงินปันผลรับ	2.81	
ดอกเบี้ยรับ	7.01	
อื่น	0.43	
รวมรายได้อื่น		41.53
ส่วนแบ่งกำไรของบริษัทย่อย		29.31
ส่วนแบ่งกำไรของบริษัทร่วม		2.87
รวมรายได้		100.00

*หมายเหตุ ร้อยละของรายได้แต่ละประเภทเป็นยอดรวมของรายได้ในปี พ.ศ. 2546 - พ.ศ. 2548

ส่วนที่ 3 ศึกษาหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ จากการศึกษางบการเงินของบริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน) สามารถจำแนกประเภทของรายได้และนำมาจัดทำเป็นตารางแสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ดังตารางที่ 3-7

ตารางที่ 3-7 แสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ของ บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน)

บริษัท	ประเภทของรายได้ตามมาตรฐานฉบับที่ 37	ประเภทสินค้า/บริการ	การรับรู้รายได้
BANPU	รายได้จากการขาย	-จำหน่ายถ่านหิน -ลงทุนในธุรกิจพลังงาน	-เมื่อมีการส่งมอบถ่านหินซึ่งถือตามน้ำหนักที่ชั่ง ณ ปากเหมืองสุทธิจากส่วนเพิ่มหรือส่วนลดของถ่านหินเนื่องจากคุณภาพและน้ำหนักที่ได้รับแจ้งจากลูกค้า -เมื่อโอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่เป็นสาระสำคัญของความเป็นเจ้าของที่มีนัยสำคัญให้แก่ลูกค้าแล้ว
	รายได้จากการให้บริการ	-รับจ้างดำเนินงานโรงไฟฟ้า	-รับรู้เมื่อให้บริการแล้ว
	รายได้ค่าดอกเบี้ย ค่าสิทธิ และเงินปันผล	-ดอกเบี้ยรับ -เงินปันผลรับ	-รับรู้รายได้ตามเกณฑ์คงค้าง -รับรู้เมื่อกลุ่มบริษัทเกิดสิทธิได้รับเงินปันผล

3.8 บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ชื่อหลักทรัพย์ PTT

ส่วนที่ 1 ลักษณะการดำเนินงานโดยทั่วไป

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการก๊าซธรรมชาติครบวงจร และธุรกิจปิโตรเลียม ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องหรือสนับสนุนการประกอบธุรกิจปิโตรเลียม รวมทั้งร่วมลงทุนในบริษัทที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับปิโตรเลียม ซึ่งประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ การกลั่นน้ำมัน การตลาดและการค้าสากลั่นน้ำมัน ธุรกิจปิโตรเคมี และธุรกิจอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 2 ศึกษาการเปิดเผยการรับรู้รายได้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ทำการศึกษาเป็น 2 ประเด็นได้แก่

1. การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการรับรู้รายได้ที่กิจการใช้ บริษัทแสดงรายการเกี่ยวกับการรับรู้รายได้และข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 2.21 เรื่องการรับรู้รายได้และข้อ 26. เรื่องข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงานตามลำดับดังนี้

2.21 การรับรู้รายได้

กลุ่มบริษัทรับรู้รายได้จากการขายเมื่อส่งมอบสินค้า

รายได้อื่นรับรู้ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- ดอกเบี้ยรับ - รับรู้ตามสัดส่วนของระยะเวลาโดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของสินทรัพย์
- ค่าสิทธิ - รับรู้ตามเกณฑ์ที่ได้ตกลงหรือสัญญาที่ได้ทำไว้
- เงินปันผล - รับรู้เมื่อผู้ถือหุ้นมีสิทธิได้รับเงินปันผล

รายได้นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น รับรู้ตามเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น

26. ข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน

บริษัทฯ นำเสนอข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงานทางธุรกิจ โดยมีได้นำเสนอข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงานทางภูมิศาสตร์ เนื่องจากส่วนงานอื่น ยกเว้นส่วนงานในประเทศไทย มีรายได้ ผลการดำเนินงานและสินทรัพย์ของส่วนงานต่ำกว่าร้อยละ 10 ของรายได้รวม ผลการดำเนินงานรวมและสินทรัพย์รวมของทุกส่วนงานรวมกัน

กลุ่มบริษัทจำแนกส่วนงานตามธุรกิจหลักได้ดังนี้

ธุรกิจน้ำมัน

กลุ่มบริษัทประกอบธุรกิจน้ำมันทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยจำแนกตามลักษณะการก่อให้เกิดรายได้เป็น 2 กิจกรรม ได้แก่

1. การจัดหาหน่วยผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม (Oil Marketing) ดำเนินธุรกิจการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์น้ำมันเชื้อเพลิง และผลิตภัณฑ์น้ำมันหล่อลื่น โดยจำหน่ายในลักษณะของการตลาดค้าปลีก (Retail Marketing) การตลาดพาณิชย์ (Commercial Marketing) และการตลาดต่างประเทศ (International Marketing)
2. การค้าสากล และการนำเข้าส่งออกน้ำมันดิบ ผลิตภัณฑ์น้ำมันเชื้อเพลิง วัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี (Oil Trading) ดำเนินธุรกิจการค้าสากล การนำเข้าส่งออกน้ำมัน ผลิตภัณฑ์น้ำมัน และผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี

ธุรกิจก๊าซธรรมชาติ

กลุ่มบริษัทเป็นผู้ประกอบธุรกิจก๊าซธรรมชาติเกี่ยวกับ การจัดหา การขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อ การแยกก๊าซธรรมชาติ และการจัดจำหน่าย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ธุรกิจสำรวจและผลิตปิโตรเลียม

กลุ่มบริษัทดำเนินธุรกิจสำรวจและผลิตปิโตรเลียมทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเป็นผู้ดำเนินการและร่วมลงทุนกับบริษัทสำรวจและผลิตปิโตรเลียมชั้นนำ ทั้งนี้ โครงการในประเทศส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในบริเวณอ่าวไทย โครงการในต่างประเทศครอบคลุมภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก และตะวันออกกลาง

ธุรกิจปิโตรเคมี

กลุ่มบริษัทดำเนินธุรกิจปิโตรเคมีทั้งในด้านการจัดหาวัตถุดิบสำหรับโรงงานปิโตรเคมี รวมทั้ง เป็นผู้ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีหลัก (Main Petrochemical Products) และผลิตภัณฑ์พลอยได้ (By Products) โดยครอบคลุมตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ธุรกิจการกลั่น

กลุ่มบริษัทดำเนินธุรกิจการกลั่นน้ำมัน เพื่อผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์น้ำมันสำเร็จรูปให้แก่ลูกค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ

การดำเนินงานอื่นของกลุ่มบริษัท ส่วนใหญ่ประกอบด้วย ส่วนงานอื่นๆ ซึ่งไม่มีส่วนงานใดเป็นส่วนงานที่ต้องรายงานแยกต่างหาก

2. การแสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญ บริษัทฯ ได้แสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญในงบกำไรขาดทุนแยกออกเป็นรายได้จากการขาย รายได้อื่น ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย ซึ่งรายละเอียดงบกำไรขาดทุนของกิจการย้อนหลัง 3 ปี สามารถนำมาแสดงเป็นอัตราส่วนร้อยละของรายได้แต่ละประเภทที่บริษัทฯ ได้รับดังนี้

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

	ร้อยละ*
รายได้จากการขาย	93.86
รายได้อื่น	1.22
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย	4.92
รวมรายได้	100.00

*หมายเหตุ ร้อยละของรายได้แต่ละประเภทเป็นยอดรวมของรายได้ในปี พ.ศ. 2546 - พ.ศ. 2548

ส่วนที่ 3 ศึกษาหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ จากการศึกษางบการเงินของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)สามารถจำแนกประเภทรายได้และนำมาจัดนำมาจัดทำเป็นตารางแสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ของ ดังตารางที่ 3-8

ตารางที่ 3-8 แสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

บริษัท	ประเภทของรายได้ตามมาตรฐานฉบับที่37	ประเภทสินค้า/บริการ	การรับรู้รายได้
PTT	รายได้จากการขาย	-จำหน่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม -จำหน่ายก๊าซธรรมชาติ -จำหน่ายปิโตรเคมี	-รับรู้เมื่อส่งมอบสินค้า -รับรู้เมื่อส่งมอบสินค้า -รับรู้เมื่อส่งมอบสินค้า
	รายได้ค่าดอกเบี้ย ค่าสิทธิ และเงินปันผล	-ดอกเบี้ยรับ -ค่าสิทธิ -เงินปันผลรับ	-รับรู้ตามสัดส่วนของระยะเวลาโดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของสินทรัพย์ -รับรู้ตามเกณฑ์ที่ตกลงหรือสัญญาที่ทำไว้ -รับรู้เมื่อผู้ถือหุ้นมีสิทธิได้รับเงินปันผล

3.9 บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ชื่อหลักทรัพย์ PTTEP

ส่วนที่ 1 ลักษณะการดำเนินงานโดยทั่วไป

บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ประกอบธุรกิจหลักในด้านการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมทั้งภายในประเทศไทยและต่างประเทศ ธุรกิจท่อขนส่งก๊าซ ในต่างประเทศ และการลงทุนในธุรกิจต่อเนื่องที่มีความสำคัญเชิงกลยุทธ์ตามลำดับ กลุ่มบริษัทมีการประกอบกิจการในต่างประเทศ ได้แก่ พม่า อินโดนีเซีย เวียดนาม กัมพูชา มาเลเซีย ออสเตรเลีย

ส่วนที่ 2 ศึกษาการเปิดเผยการรับรู้รายได้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ทำการศึกษาเป็น 2 ประเด็นได้แก่

1. การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการรับรู้รายได้ที่กิจการใช้ บริษัทแสดงรายการเกี่ยวกับการรับรู้รายได้และข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 2.18 เรื่องการรับรู้รายได้และข้อ 22. เรื่องข้อมูลจำแนกตามส่วนงานตามลำดับดังนี้

2.18 การรับรู้รายได้

รายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมรับรู้เมื่อส่งมอบสินค้าให้กับลูกค้า

รายได้ดอกเบี้ยรับรู้ตามส่วนของเวลา โดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของสินทรัพย์

รายได้้นอกเหนือจากที่กล่าวตามข้างต้นรับรู้ตามเกณฑ์สิทธิ

22. ข้อมูลจำแนกตามส่วนงาน

กลุ่มบริษัทแบ่งออกเป็นส่วนงานต่างๆ ได้ดังนี้

- ส่วนงานสำรวจและผลิตปิโตรเลียม กลุ่มบริษัทประกอบธุรกิจสำรวจและผลิตปิโตรเลียมทั้งในประเทศ และต่างประเทศ โดยเป็นผู้ดำเนินการและร่วมลงทุนกับบริษัทสำรวจและผลิตปิโตรเลียมชั้นนำโครงการในประเทศส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในบริเวณอ่าวไทย โครงการในต่างประเทศครอบคลุมภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ ซึ่ง ณ วันที่ในงบการเงิน โครงการที่กลุ่มบริษัทลงทุนดังกล่าวประกอบด้วยโครงการที่มีการผลิตเชิงพาณิชย์แล้ว 10 โครงการ โครงการที่อยู่ระหว่างการพัฒนาและสำรวจจำนวน 19 โครงการ
- ส่วนงานท่อขนส่งก๊าซในต่างประเทศ กลุ่มบริษัทได้ร่วมทุนกับผู้ร่วมทุน เพื่อดำเนินธุรกิจท่อขนส่งก๊าซธรรมชาติเพื่อส่งก๊าซธรรมชาติจากโครงการที่กลุ่มบริษัทร่วมลงทุนสำรวจและผลิตปิโตรเลียมได้แก่โครงการยาดานาและโครงการเขตากูน
- การดำเนินงานอื่นของกลุ่มบริษัท ส่วนใหญ่ประกอบด้วย ส่วนงานการลงทุนในธุรกิจต่อเนื่องที่มีความสำคัญเชิงกลยุทธ์ และส่วนงานอื่นๆ ซึ่งไม่มีส่วนงานใดเป็นส่วนงานที่ต้องรายงานแยกต่างหาก

2. การแสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญ บริษัทฯ ได้แสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญในงบกำไรขาดทุนแยกออกเป็นรายได้จากการขาย รายได้อื่นประกอบไปด้วยกำไรจากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ ดอกเบี้ยรับ และรายได้อื่นๆ รวมถึงส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย ซึ่งจากรายละเอียดงบกำไรขาดทุนของกิจการย้อนหลัง 3 ปีสามารถนำมาแสดงเป็นอัตราส่วนร้อยละของรายได้แต่ละประเภทที่บริษัทฯ ได้รับดังนี้

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)

ร้อยละ*

รายได้

รายได้จากการขาย 82.76

รายได้อื่น

กำไรจากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ 1.00

ดอกเบี้ยรับ 0.83

รายได้อื่น ๆ 0.07

ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย 15.34 17.24

รวมรายได้

100.00

*หมายเหตุ ร้อยละของรายได้แต่ละประเภทเป็นยอดรวมของรายได้ในปี พ.ศ. 2546 - พ.ศ. 2548

ส่วนที่ 3 ศึกษาหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ จากการศึกษางบการเงินของบริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) สามารถจำแนกประเภทของรายได้และนำมาจัดทำเป็นตารางแสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ของบริษัท ดังตารางที่ 3-9

ตารางที่ 3-9 แสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ของ บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)

บริษัท	ประเภทของรายได้ตามมาตรฐานฉบับที่37	ประเภทสินค้า/บริการ	การรับรู้รายได้
PTTEP	รายได้จากการขาย	-ขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม -ธุรกิจท่อขนส่งก๊าซ	-เมื่อส่งมอบสินค้าให้แก่ลูกค้าแล้ว -เมื่อส่งมอบสินค้าให้แก่ลูกค้าแล้ว
	รายได้ค่าดอกเบี้ย และเงินปันผล	ค่าสิทธิ -ดอกเบี้ยรับ	-รับรู้รายได้ตามสัดส่วนของเวลาโดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของสินทรัพย์

3.10 บริษัท ปิคนิค คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ชื่อหลักทรัพย์ PICNI

ส่วนที่ 1 ลักษณะการดำเนินงานโดยทั่วไป

บริษัท ปิคนิค คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) บริษัทดำเนินธุรกิจหลัก คือ ธุรกิจค้าก๊าซปิโตรเลียมเหลว ค่าน้ำมันปิโตรเลียม (LPG) ภายใต้เครื่องหมายการค้า “ปิคนิคแก๊ส” ธุรกิจด้านวิศวกรรม ประเภทให้บริการรับเหมาติดตั้งระบบอาคาร บริการระบบไฟฟ้า ประปาและเครื่องปรับอากาศ และบริษัทได้เริ่มธุรกิจค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ภายใต้เครื่องหมายการค้า “MP Petroleum”

ส่วนที่ 2 ศึกษาการเปิดเผยการรับรู้รายได้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ทำการศึกษาเป็น 2 ประเด็น ได้แก่

1. การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการรับรู้รายได้ที่กิจการใช้ บริษัทแสดงรายการเกี่ยวกับการรับรู้รายได้และข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 1.2 เรื่องการแก้ไขงบการเงิน ข้อ 3. เรื่องการรับรู้รายได้ ข้อ 17. เรื่องเงินมัดจำจากการให้เช่าถังบรรจุก๊าซ และข้อ 27. เรื่องการเสนอข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงานตามลำดับดังนี้

1.2 การแก้ไขงบการเงิน

บริษัท ปิคนิค คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ได้เคยนำเสนองบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะของบริษัทฯ สำหรับปี 2547 ที่ผ่านการตรวจสอบแล้วตามรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีลงวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2548 หลังจากนั้นในวันที่ 11 พฤษภาคม 2548 สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (“ก.ล.ต.”) ได้มีจดหมาย ที่ ก.ล.ต.ช.933/2548 เรื่องการแก้ไขงบการเงินประจำปี 2547 โดยได้สั่งการให้บริษัทฯ (1) จัดให้มีผู้สอบบัญชีตรวจสอบเป็นกรณีพิเศษ (Special audit) สำหรับรายการทั้งหมดที่บริษัทฯ ทำกับกลุ่มโรงบรรจุก๊าซที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด หรือ ที่มีพฤติกรรมขายก๊าซในราคาสูง (2) แก้ไขงบการเงินปี 2547 โดยบันทึกการให้เช่าถังบรรจุก๊าซเป็นเงินมัดจำ (3) เปิดเผยรายการธุรกิจดังกล่าวตามมาตรฐานการบัญชี เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน และ (4) จัดให้มีที่ปรึกษาทางการเงินรายใหม่จัดทำประมาณการมูลค่าของบริษัทย่อย 2 แห่ง ซึ่งซื้อมาในปี 2547 เพื่อพิจารณาค่าของค่าความนิยม (ถ้ามี) ในงบการเงินไตรมาสที่ 1 ปี 2548

โดยคำสั่งของก.ล.ต. ดังกล่าว บริษัทฯ จึงได้ทำการแก้ไขงบการเงินปี 2547 โดยมีสาระสำคัญของการแก้ไข คือ ปรับปรุงรายการรายได้ค่าเช่าถังบรรจุก๊าซจำนวน 178 ล้านบาท ซึ่งได้รับจากกลุ่มโรงบรรจุก๊าซที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดไปเป็นเงินมัดจำรับ ซึ่งการปรับปรุงนี้มีผลทำให้กำไรสุทธิ

สำหรับปี 2547 ของบริษัทฯ ลดลงจำนวน 178 ล้านบาท และได้เปิดเผยรายการกับกิจการที่มีความเกี่ยวข้องกันเพิ่มเติม โดยครอบคลุมถึงรายการที่มีกับกลุ่มกิจการที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดด้วย นอกจากนี้ยังได้มีการเพิ่มเติมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่เกี่ยวกับเหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบการเงิน

เพื่อให้งบกำไรขาดทุนสะท้อนผลการดำเนินงานประหนึ่งบริษัทฯ ได้ทำการขายก๊าซให้กับกลุ่มบริษัท โรงบรรจุก๊าซที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดในราคาและภายใต้เงื่อนไขการชำระเงินเดียวกับที่ขายให้กับลูกค้าทั่วไป บริษัทฯ จึงได้ทำการปรับปรุงงบการเงินปี 2547 เพิ่มเติมจากที่ระบุในคำสั่งกต. โดยได้โอนส่วนต่างของราคาขายที่ขายให้กับกลุ่ม โรงบรรจุก๊าซที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดจำนวนประมาณ 372 ล้านบาท พร้อมทั้งค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ที่เกี่ยวข้องจำนวน 50 ล้านบาท (ซึ่งเป็นจำนวนที่ประมาณบนพื้นฐานของข้อมูลที่รวบรวมได้) ออกจากงบกำไรขาดทุนปี 2547 ไปบันทึกเป็นส่วนเกินทุนในส่วนของผู้ถือหุ้นในงบดุล โดยถือว่าส่วนต่างดังกล่าวเป็นเงินสนับสนุนที่บริษัทฯ ได้รับจากผู้ถือหุ้นผ่านกลุ่มบริษัท โรงบรรจุก๊าซนั้น และได้ทำการโอนส่วนต่างราคาขายจำนวนประมาณ 210 ล้านบาท ออกจากงบกำไรขาดทุนปี 2548 ด้วยบนพื้นฐานเดียวกัน

โดยสรุปผลจากการแก้ไขปรับปรุงรายได้ค่าเช่าถังบรรจุก๊าซ และส่วนต่างของราคาขายก๊าซต่อผลการดำเนินงานของบริษัทฯ ทำให้ขาดทุนสุทธิสำหรับปี 2548 ของบริษัทฯ เพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 210 ล้านบาท (0.11 บาทต่อหุ้น) และกำไรสุทธิสำหรับปี 2547 ลดลงจำนวน 500 ล้านบาท (0.77 บาทต่อหุ้น) ซึ่งงบการเงินนี้คืองบการเงินที่ได้แก้ไขแล้ว

3.1 การรับรู้รายได้

บริษัทฯ รับรู้รายได้จากการขายเมื่อได้ส่งมอบสินค้าและโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้าให้กับลูกค้าแล้ว

รายได้จากงานรับเหมาก่อสร้าง ติดตั้งและบริการรับรู้ตามวิธีอัตราร้อยละของงานที่ทำเสร็จ อัตราส่วนของงานที่ทำเสร็จคำนวณโดยการเปรียบเทียบต้นทุนงานที่เกิดขึ้นจริงกับต้นทุนงานทั้งหมดที่คาดว่าจะใช้ในการบริการตามสัญญา

17. เงินมัดจำจากการให้เช่าถังบรรจุก๊าซ

ในระหว่างปี 2547 บริษัทฯ ได้เข้าทำสัญญาให้เช่าถังบรรจุก๊าซของบริษัทฯ กับกลุ่มลูกค้า โรงบรรจุก๊าซกลุ่มหนึ่ง โดยมีมูลค่าเช่าตามสัญญาประมาณ 900 ล้านบาท สัญญาเช่ามีอายุ 3 ปี บริษัทฯ มีค่าเช่ารับจากลูกค้ากลุ่มนี้ในไตรมาสแรกและไตรมาสที่สองของปี 2548 เป็นจำนวนเงินประมาณ 154 ล้านบาท (2547 : 178 ล้านบาท) บริษัทฯ บันทึกถังบรรจุก๊าซเป็นสินทรัพย์และตัดค่าเสื่อมราคาในระยะเวลา 20 ปี สัญญาเช่าดังกล่าวระบุเงื่อนไขให้ลูกค้ากลุ่มนี้ต้องซื้อก๊าซจากบริษัทฯ เท่านั้น ซึ่งในระหว่างปี 2547 ถึงปี 2548 บริษัทฯ มีรายได้จากการขายก๊าซให้แก่ลูกค้ากลุ่มนี้เป็นจำนวนมาก

ต่อมาในวันที่ 11 พฤษภาคม 2548 สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (“กต.ช.”) ได้มีจดหมาย ที่ กต.ช.933/2548 เรื่องการแก้ไขงบการเงินประจำปี 2547 บริษัทฯ จึงได้ทำการ

แก้ไขรายการรายได้ค่าเช่าถังบรรจุก๊าซ ซึ่งได้รับจากกลุ่มโรงบรรจุก๊าซที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดจำนวน 10 แห่งดังกล่าวเป็นเงินมัดจำรับตามคำสั่งของกตด. ดังกล่าวข้างต้น

ในเดือนกรกฎาคม 2548 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ ได้มีมติอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงสัญญาเช่ากับโรงบรรจุก๊าซให้เป็นเงินมัดจำ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548 บริษัทฯ มีค่าเช่าถังบรรจุก๊าซค้างรับจำนวน 66 ล้านบาท ซึ่งได้ตั้งสำรองค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญไว้แล้วจำนวน 63 ล้านบาท

27. การเสนอข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยดำเนินกิจการในส่วนงานหลักทางธุรกิจ 3 ส่วนคือธุรกิจค้าก๊าซปิโตรเลียมเหลว ธุรกิจค้าน้ำมันปิโตรเลียมและธุรกิจการรับเหมาติดตั้งระบบไฟฟ้า ประปา และเครื่องปรับอากาศ และดำเนินธุรกิจในส่วนงานหลักทางภูมิศาสตร์ในประเทศไทย โดยมีธุรกิจค้าก๊าซปิโตรเลียมเหลวบางส่วนในประเทศเวียดนาม และสิงคโปร์

2. การแสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญ จากการศึกษางบการเงินและรายงานประจำปีของบริษัทพบว่า ในงบการเงินสำหรับปี 2547 บริษัทฯ มีการรับรู้รายได้ค่าเช่าถังบรรจุแก๊ส เป็นจำนวน 178.4 ล้านบาท ซึ่งรายการดังกล่าวต้องไม่รับรู้เป็นรายได้ของกิจการเนื่องจากตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 37 เรื่อง การรับรู้รายได้ ให้คำนิยามของรายได้ไว้ว่า รายได้ หมายถึง กระแสเข้าของประโยชน์ทางเศรษฐกิจ (ก่อนหักค่าใช้จ่าย) ในรอบระยะเวลาบัญชีซึ่งเกิดขึ้นจากกิจกรรมตามปกติของกิจการ เมื่อกระแสนั้นส่งผลให้ส่วนของเจ้าของเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ไม่รวมถึงเงินทุนที่ได้รับจากผู้มีส่วนร่วมในส่วนของเจ้าของ แต่ในกรณีนี้เงินมัดจำจากการเช่าถังแก๊ส ถือเป็นรายการหนี้สินหมุนเวียน เนื่องจากเงินมัดจำค่าเช่าถังแก๊ส หากลูกค้าใช้แก๊สหมดและนำถังมาคืนก็จะได้รับเงินมัดจำจำนวนนี้คืนไป ซึ่งตามแม่บทการบัญชี ลักษณะสำคัญของหนี้สิน คือ ภาระผูกพันที่ต้องปฏิบัติตามที่ตกลงไว้ซึ่งอาจเป็นผลบังคับตามกฎหมายหรืออาจเกิดจากการดำเนินงานตามปกติของกิจการ ดังนั้นจึงไม่ถือว่าเงินมัดจำค่าเช่าถังแก๊สดังกล่าวเป็นรายได้ของกิจการ จากการศึกษาการรับรู้รายได้ที่ผิดพลาด ส่งผลให้รายได้ในงบการเงินของบริษัทมีจำนวนเพิ่มขึ้น (รายได้รวมปี 2546 จำนวน 2,449.6 ล้านบาท และรายได้รวมปี 2547 จำนวน 7,350.5 ล้านบาท) ทำให้บริษัทมีฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานดีกว่าความเป็นจริง ซึ่งจะแสดงจำนวนรายได้ในงบการเงินปี 2547 ก่อนและหลังแก้ไขงบการเงินดังนี้

บริษัท ปิคนิค คอร์ปอเรชั่น จำกัด(มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ (บางส่วน)

สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2547

(หน่วย : บาท)

รายได้	ฉบับเดิม	ฉบับแก้ไข
รายได้จากการขายก๊าซปิโตรเลียมเหลว	5,160,403,352	4,788,403,352
รายได้จากการขายน้ำมันปิโตรเลียม	397,330,882	397,330,882
รายได้จากงานติดตั้งและบริการ	1,465,528,840	1,465,528,840
รายได้ค่าเช่าถังบรรจุแก๊ส	178,440,072	-
รายได้อื่น		
ดอกเบี้ยรับ	37,184,044	37,184,044
กำไรจากการขายสินทรัพย์	23,272,913	23,272,913
กำไรจากการคดสิทธิ์ในการเรียกร้องหนี้	41,410,229	41,410,229
กำไรจากการขายเงินลงทุน	519,134	519,134
โอนกลับค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	7,988,136	7,988,136
อื่น ๆ	38,442,258	38,442,258
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้ส่วนเสีย	-	-
รวมรายได้	7,350,519,860	6,800,079,788

จากงบการเงินดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า งบการเงินฉบับแก้ไขสำหรับปี 2547 มีความถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 37 เรื่องการรับรู้รายได้และหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป และบริษัทได้แสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญในงบกำไรขาดทุนแยกออกเป็นรายได้จากการขายก๊าซปิโตรเลียมเหลว รายได้จากการขายน้ำมันปิโตรเลียม รายได้จากงานติดตั้งและบริการ รายได้อื่นประกอบด้วย กำไรจากการขายสินทรัพย์ โอนกลับรายการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ กำไรจากการขายเงินลงทุนในบริษัทย่อย อื่น ๆ รวมถึงส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย ซึ่งจากรายละเอียดของงบกำไรขาดทุนย้อนหลัง 3 ปี สามารถนำมาแสดงเป็นอัตราส่วนร้อยละของรายได้แต่ละประเภทที่บริษัทฯ ได้รับ ดังนี้

ลิขสิทธิ์ © 2014 โดย บริษัท ปิคนิค คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
All rights reserved

บริษัท ปิคนิค คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

		ร้อยละ*
รายได้		
รายได้จากการขายก๊าซปิโตรเลียมเหลว		41.96
รายได้จากการขายน้ำมันปิโตรเลียม		44.04
รายได้จากงานติดตั้งและบริการ		12.13
รายได้อื่น		
ดอกเบี้ยรับ	0.67	
กำไรจากการขายสินทรัพย์	0.13	
โอนกลับค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ	0.14	
กำไรจากการขายเงินลงทุนในบริษัทย่อย	0.51	
อื่น ๆ	0.21	
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย	0.21	1.87
รวมรายได้		100.00

*หมายเหตุ ร้อยละของรายได้แต่ละประเภทเป็นยอดรวมของรายได้ในปี พ.ศ. 2546 - พ.ศ. 2548

ส่วนที่ 3 ศึกษาหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ จากการศึกษางบการเงินของบริษัท ปิคนิค คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) สามารถจำแนกประเภทของรายได้และนำมาจัดทำเป็นตารางแสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ของบริษัท ดังตารางที่ 3-10

ตารางที่ 3-10 แสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ของ บริษัท ปิคนิค คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

บริษัท	ประเภทของรายได้ตามมาตรฐานฉบับที่ 37	ประเภทสินค้า/บริการ	การรับรู้รายได้
PICNI	รายได้จากการขาย	- ขายก๊าซปิโตรเลียมเหลว - ขายน้ำมันปิโตรเลียม	-เมื่อส่งมอบสินค้าและโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้าให้กับลูกค้าแล้ว -ส่งมอบสินค้าและโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้าให้กับลูกค้าแล้ว

บริษัท	ประเภทของรายได้ตามมาตรฐานฉบับที่37	ประเภทสินค้า/บริการ	การรับรู้รายได้
PICNI	รายได้จากการให้บริการ	- ให้บริการรับเหมาติดตั้งระบบอาคาร ระบบไฟฟ้า และเครื่องปรับอากาศ - ให้บริการรับเหมาติดตั้งระบบประปา	- รับรู้ตามวิธีอัตราร้อยละของงานที่ทำเสร็จ อัตราส่วนของงานที่ทำเสร็จคำนวณ โดยการเปรียบเทียบต้นทุนงานที่เกิดขึ้นจริงกับต้นทุนงานทั้งหมดที่คาดว่าจะใช้ในการบริการตามสัญญา - รับรู้ตามวิธีอัตราร้อยละของงานที่ทำเสร็จ อัตราส่วนของงานที่ทำเสร็จคำนวณ โดยการเปรียบเทียบต้นทุนงานที่เกิดขึ้นจริงกับต้นทุนงานทั้งหมดที่คาดว่าจะใช้ในการบริการตามสัญญา

3.11 บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) ชื่อหลักทรัพย์ EGCOMP

ส่วนที่ 1 ลักษณะการดำเนินงานโดยทั่วไป

บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) ประกอบธุรกิจหลัก คือการผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้ารวมถึงธุรกิจอื่นๆที่เกี่ยวข้องให้กับหน่วยงานรัฐบาลและภาคอุตสาหกรรมทั้งภายในและภายนอกประเทศ

ส่วนที่ 2 ศึกษาการเปิดเผยการรับรู้รายได้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ทำการศึกษาเป็น 2 ประเด็น ได้แก่

1. การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการรับรู้รายได้ที่กิจการใช้ บริษัทแสดงรายการเกี่ยวกับการรับรู้รายได้และข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 2.18 เรื่องการรับรู้รายได้ ดังนี้

2.18 การรับรู้รายได้

รายได้ตามสัญญาซื้อขายไฟฟ้า ประกอบด้วยรายได้ค่าปริมาณพลังไฟฟ้าและค่าพลังงานไฟฟ้า รายได้ค่าปริมาณพลังไฟฟ้ารับรู้ตามอัตราที่กำหนดในสัญญาซื้อขายไฟฟ้า ส่วนรายได้ค่าพลังงานไฟฟ้าคำนวณจากปริมาณไฟฟ้าที่จ่ายจริง รายได้ตามสัญญาซื้อขายไฟฟ้าและโอนเข้ากับภาคอุตสาหกรรมรับรู้เมื่อส่งมอบและลูกค้ายอมรับการส่งมอบนั้น รายได้จากการขายเป็นจำนวนที่สุทธิจากภาษีขายและส่วนลด รายการขายที่เกิดขึ้นระหว่างกลุ่มบริษัทได้ตัดบัญชีแล้วเพื่อจัดทำงบการเงินรวม

การรับรู้รายได้ของงานก่อสร้างอ้างอิงกับขั้นความสำเร็จของงานโดยวัดจากอัตราส่วนจากต้นทุนการก่อสร้างที่ทำเสร็จจนถึงปัจจุบัน เทียบกับประมาณการต้นทุนค่าก่อสร้างทั้งหมด รายได้จากการให้บริการอื่นๆ รับรู้เป็นรายได้เมื่อได้ให้บริการแก่ลูกค้าแล้วตามสัญญาหรือได้ออกใบแจ้งหนี้แล้ว

รายได้ดอกเบี้ยรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง เว้นแต่จะมีความไม่แน่นอนในการรับชำระ

รายได้เงินปันผลรับรู้เมื่อเกิดสิทธิที่จะได้รับเงินปันผลนั้น

2. การแสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญ บริษัทฯ ได้แสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญในงบกำไรขาดทุนแยกเป็นรายได้อื่น ประกอบด้วย ดอกเบี้ยรับ เงินปันผล อื่นๆ และส่วนแบ่งผลกำไรในบริษัทย่อยและบริษัทร่วมและส่วนได้เสียในกิจการร่วมค้า ซึ่งจากรายละเอียดงบกำไรขาดทุนของกิจการย้อนหลัง 3 ปีสามารถนำมาแสดงเป็นอัตราส่วนร้อยละของรายได้แต่ละประเภทที่บริษัทฯ ได้รับดังนี้

บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน)

	ร้อยละ*
รายได้อื่น	
- ดอกเบี้ยรับ	1.58
- เงินปันผล	7.15
- อื่นๆ	2.93
ส่วนแบ่งผลกำไรในบริษัทย่อยและบริษัทร่วม	
และส่วนได้เสียในกิจการร่วมค้า	88.34
รวมรายได้	100.00

*หมายเหตุ ร้อยละของรายได้แต่ละประเภทเป็นยอดรวมของรายได้ในปี พ.ศ. 2546 - พ.ศ. 2548

ส่วนที่ 3 ศึกษาหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ จากการศึกษางบการเงินของบริษัทผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) สามารถจำแนกประเภทของรายได้และนำมาจัดทำเป็นตารางแสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ของบริษัท ดังตารางที่ 3-11

ตารางที่ 3-11 แสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ของ บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน)

บริษัท	ประเภทของรายได้ตามมาตรฐานฉบับที่ 37	ประเภทสินค้า/บริการ	การรับรู้รายได้
EGCOMP	รายได้จากการขาย	-รายได้ค่าปริมาณพลังไฟฟ้า -รายได้ค่าพลังงานไฟฟ้า -รายได้ตามสัญญาซื้อขายไฟฟ้า -รายได้ตามสัญญาซื้อขายไอน้ำกับภาคอุตสาหกรรม	-รับรู้ตามอัตราที่กำหนดในสัญญาซื้อขายไฟฟ้า -คำนวณจากปริมาณไฟฟ้าที่จ่ายจริง -รับรู้เมื่อส่งมอบและลูกค้ายอมรับการส่งมอบนั้น -รับรู้เมื่อส่งมอบและลูกค้ายอมรับการส่งมอบนั้น
	รายได้จากการให้บริการ	-ให้บริการรับจ้าง ซ่อมแซมและรับจ้างเดินเครื่องจักร โรงไฟฟ้า -รายได้งานก่อสร้าง พัฒนา ออกแบบ และทดสอบการเดินเครื่องและการดำเนินงานของโรงไฟฟ้าที่ใช้เชื้อเพลิงจากถ่านหิน	- เมื่อให้บริการลูกค้าตามสัญญาหรือได้ออกใบแจ้งหนี้แล้ว - รับรู้ตามขั้นความสำเร็จของงาน โดยวัดจากอัตราส่วนต้นทุนการก่อสร้างจนถึงปัจจุบันเทียบกับประมาณการต้นทุนค่าก่อสร้างทั้งหมด
	รายได้ค่าดอกเบี้ย ค่าสิทธิ และเงินปันผล	-ดอกเบี้ยรับ -เงินปันผลรับ	-ตามเกณฑ์คงค้าง เว้นแต่จะมีความไม่แน่นอนในการรับชำระ -เมื่อเกิดสิทธิที่จะได้รับเงินปันผลนั้น

3.12 บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) ชื่อหลักทรัพย์ RATCH

ส่วนที่ 1 ลักษณะการดำเนินงานโดยทั่วไป

บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) กลุ่มบริษัทประกอบธุรกิจหลักในการผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้าให้กับ บริษัท กฟผ. จำกัด (มหาชน) (“กฟผ.”) (เดิมชื่อ การไฟฟ้าฝ่ายผลิต

แห่งประเทศไทย) และลงทุนในบริษัทที่มีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงหรือเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของบริษัทที่ธุรกิจโรงไฟฟ้า ปัจจุบัน บริษัทฯถือหุ้นร้อยละ 99.99 ในบริษัทย่อย 5 แห่ง ได้แก่ บริษัทผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด บริษัท ราชบุรีพลังงาน จำกัด บริษัท ราชบุรีแก๊ส จำกัด บริษัท ราชอุดมเพาเวอร์ จำกัด และบริษัท ราชบุรี อัลตราเอเนจ จำกัด ซึ่งรายได้หลักมาจากเงินปันผลของบริษัทย่อย คือ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด และบริษัทราชบุรีแก๊ส จำกัด

ส่วนที่ 2 ศึกษาการเปิดเผยการรับรู้รายได้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ทำการศึกษาเป็น 2 ประเด็น ได้แก่

1. การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการรับรู้รายได้ที่กิจการใช้ บริษัทฯแสดงรายการเกี่ยวกับการรับรู้รายได้และข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 2.13 เรื่องการรับรู้รายได้ และข้อ 2.16 เรื่องข้อมูลจำแนกตามส่วนงานตามลำดับดังนี้

2.13 การรับรู้รายได้

บริษัทย่อยได้ทำสัญญาซื้อขายไฟฟ้ากับบริษัท กฟผ.จำกัด (มหาชน) (“กฟผ.”) เป็นระยะเวลา 25 ปี โดยบริษัทย่อยจะส่งไฟฟ้าสุทธิที่ผลิตได้ให้แก่กฟผ. รายได้ประกอบด้วยรายได้ค่าความพร้อมจ่ายและค่าพลังงานไฟฟ้า รายได้ค่าความพร้อมจ่ายเป็นจำนวนที่สุทธิจากภาษีขายและส่วนลดและรับรู้ตามเงื่อนไขที่กำหนดในสัญญาซื้อขายไฟฟ้า ซึ่งเงื่อนไขที่สำคัญจะสัมพันธ์กับระยะเวลาการเดินเครื่องของโรงไฟฟ้า รายได้ค่าพลังงานไฟฟ้าคำนวณจากปริมาณไฟฟ้าที่จ่ายจริง

บริษัทรับรู้รายได้จากการให้บริการเมื่อได้ให้บริการแล้ว

รายได้ดอกเบี้ยรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง เว้นแต่จะมีความไม่แน่นอนในการรับชำระ

รายได้เงินปันผลรับรู้เมื่อเกิดสิทธิที่จะได้รับเงินปันผล

รายการขายและบริการที่เกิดขึ้นระหว่างกลุ่มบริษัทได้ตัดบัญชีแล้วเพื่อจัดทำงบการเงินรวม

2.16 ข้อมูลจำแนกตามส่วนงาน

กลุ่มบริษัทดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับกิจการโรงไฟฟ้าโดยการดำเนินงานเองและการลงทุนในกิจการโรงไฟฟ้า ฝ่ายบริหารพิจารณาว่าธุรกิจของกลุ่มบริษัทเป็นส่วนประกอบซึ่งสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยถือว่ากลุ่มบริษัทมีส่วนงานทางธุรกิจหลักเพียงส่วนงานเดียว นอกจากนี้เพื่อพิจารณาถึงเกณฑ์ทำเลที่ตั้งของการดำเนินงานของกลุ่มบริษัทและเกณฑ์ของตลาดแล้ว กลุ่มบริษัทมีส่วนงานทางภูมิศาสตร์เพียงส่วนงานเดียว

2. การแสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญ บริษัทฯได้แสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญในงบกำไรขาดทุนแยกออกเป็นรายได้อื่น ประกอบด้วยรายได้ค่าบริการ ดอกเบี้ยรับ อื่นๆ ส่วนรายได้หลักของกิจการมาจากส่วนแบ่งกำไรในบริษัทย่อยและกิจการร่วมค้าซึ่งจากรายละเอียดงบกำไรขาดทุนย้อนหลัง 3 ปีสามารถนำมาแสดงเป็นอัตราส่วนร้อยละของรายได้แต่ละประเภทที่บริษัทฯ ได้รับดังนี้

บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน)

รายได้อื่น	ร้อยละ*
- รายได้ค่าบริการ	0.34
- ดอกเบี้ยรับ	1.10
- อื่นๆ	0.02
ส่วนแบ่งกำไรในบริษัทย่อยและกิจการร่วมค้า	98.54
รวมรายได้	100.00

*หมายเหตุ ร้อยละของรายได้แต่ละประเภทเป็นยอดรวมของรายได้ในปี พ.ศ. 2546 - พ.ศ. 2548

ส่วนที่ 3 ศึกษาหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ จากการศึกษางบการเงินของบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) สามารถจำแนกประเภทของรายได้และนำมาจัดทำเป็นตารางแสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ของบริษัท ดังตารางที่ 3-12

ตารางที่ 3-12 แสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ของบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน)

บริษัท	ประเภทของรายได้ตามมาตรฐานฉบับที่ 37	ประเภทสินค้า/บริการ	การรับรู้รายได้
RATCH	รายได้จากการขาย	-รายได้ค่าความพร้อมจ่าย -รายได้ค่าพลังงานไฟฟ้า	-รับรู้ตามเงื่อนไขที่กำหนดในสัญญาซื้อขายไฟฟ้าซึ่งเงื่อนไขที่สำคัญจะสัมพันธ์กับระยะเวลาการเดินเครื่องของโรงไฟฟ้า -คำนวณจากปริมาณไฟฟ้าที่จ่ายจริง

บริษัท	ประเภทของรายได้ตามมาตรฐานฉบับที่37	ประเภทสินค้า/บริการ	การรับรู้รายได้
RATCH	รายได้จากการให้บริการ	- ให้บริการเดินเครื่องและบำรุงรักษาโรงไฟฟ้า	- เมื่อได้ให้บริการแล้ว
	รายได้ค่าดอกเบี้ย ค่าสิทธิ และเงินปันผล	- ดอกเบี้ยรับ - เงินปันผลรับ	- ตามเกณฑ์คงค้างเว้นแต่จะมีความไม่แน่นอนในการรับชำระ - รับรู้เมื่อเกิดสิทธิที่จะได้รับเงินปันผล

3.13 บริษัท ระยองเพียวรีไฟเออร์ จำกัด (มหาชน) ชื่อหลักทรัพย์ RPC

ส่วนที่ 1 ลักษณะการดำเนินงานโดยทั่วไป

บริษัท ระยองเพียวรีไฟเออร์ จำกัด (มหาชน) บริษัทฯ ประกอบธุรกิจหลักคือ การผลิตและจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงและผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี และบริษัทฯ มีคลังน้ำมันกระจายอยู่ในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทฯ ได้แก่ บริษัท เพทโท- อินสตรูเมนต์ จำกัด โดยถือหุ้นในอัตราร้อยละ 30.27 ของทุนที่ออกและชำระแล้วของบริษัทฯ ในระหว่างไตรมาสที่ 1 ของปี 2547 บริษัทฯ ได้หยุดการผลิตเพื่อซ่อมบำรุงเครื่องจักรประจำปีตั้งแต่วันที่ 21 มกราคม 2547 ถึงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2547 รวมเป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 24 วัน

ส่วนที่ 2 ศึกษาการเปิดเผยการรับรู้รายได้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ทำการศึกษาเป็น 2 ประเด็น ได้แก่

1. การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการรับรู้รายได้ที่กิจการใช้ บริษัทฯ แสดงรายการเกี่ยวกับการรับรู้รายได้และข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3.1 เรื่องการรับรู้รายได้ และข้อ 23. เรื่องการเสนอข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงานตามลำดับดังนี้

3.1 การรับรู้รายได้

บริษัทฯ และบริษัทย่อยรับรู้รายได้จากการขายสินค้าเมื่อบริษัทฯ และบริษัทย่อยได้ส่งมอบสินค้าและโอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่เป็นสาระสำคัญของความเป็นเจ้าของสินค้าให้แก่ผู้ซื้อแล้ว โดยรายได้จากการขายแสดงมูลค่าตามราคาในใบกำกับสินค้าซึ่งไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มหลังจากหักสินค้ารับคืนและส่วนลด

รายได้จากการให้บริการขนส่งแสดงมูลค่าตามราคาในใบกำกับสินค้าของบริการที่ได้ให้แล้วเสร็จ

ดอกเบี้ยรับและรายได้จากการให้บริการอื่นบันทึกบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง

23. การเสนอข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยจัดแบ่งการดำเนินงานออกเป็นสองส่วนงานทางธุรกิจ 2 ส่วนงาน ได้แก่ ธุรกิจผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมและปิโตรเคมี และธุรกิจขนส่งน้ำมัน โดยมีส่วนงานทางภูมิศาสตร์ 2 แห่ง คือ ประเทศไทยและประเทศเวียดนาม

2. การแสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญ บริษัทฯ ได้แสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญในงบกำไรขาดทุนแยกออกเป็นรายได้จากการขาย รายได้อื่น กำไรจากการขายเงินลงทุนชั่วคราว ซึ่งจากรายละเอียดของงบกำไรขาดทุนของกิจการย้อนหลัง 3 ปี สามารถนำมาแสดงเป็นอัตราส่วนร้อยละของรายได้แต่ละประเภทที่บริษัทฯ ได้รับดังนี้

บริษัท ระยองเพียวริไฟเออร์ จำกัด (มหาชน)

รายได้	ร้อยละ*
รายได้จากการขาย-สุทธิ	99.59
รายได้อื่น	0.39
กำไรจากการขายเงินลงทุนชั่วคราว	0.02
รวมรายได้	100.00

*หมายเหตุ ร้อยละของรายได้แต่ละประเภทเป็นยอดรวมของรายได้ในปี พ.ศ. 2546 - พ.ศ. 2548

ส่วนที่ 3 ศึกษาหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ จากการศึกษางบการเงินของการเปิดเผยการรับรู้รายได้ บริษัท ระยองเพียวริไฟเออร์ จำกัด (มหาชน) สามารถการจำแนกประเภทของรายได้และนำมาจัดทำเป็นตารางแสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ของ ดังตารางที่ 3-13

ตารางที่ 3-13 แสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ของ บริษัท ระยองเพียวริไฟเออร์ จำกัด (มหาชน)

บริษัท	ประเภทของรายได้ตาม มาตรฐานฉบับที่37	ประเภทสินค้า/บริการ	การรับรู้รายได้
RPC	รายได้จากการขาย	-จำหน่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม และ ปิโตรเคมี	-ส่งมอบสินค้าและโอนความ เสี่ยงและผลตอบแทนที่เป็น สาระสำคัญของความเป็น เจ้าของสินค้าให้แก่ผู้ซื้อแล้ว
	รายได้จากการให้บริการ	-ให้บริการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิง	- เมื่อบริการที่ได้ให้แล้วเสร็จ
	รายได้ค่าดอกเบี้ย ค่าสิทธิ และเงินปันผล	-ดอกเบี้ยรับ	-รับรู้รายได้ตามเกณฑ์คงค้าง

3.14 บริษัท ลานนารีซอร์สเซส จำกัด (มหาชน) ชื่อหลักทรัพย์ LANNA

ส่วนที่ 1 ลักษณะการดำเนินงานโดยทั่วไป

บริษัท ลานนารีซอร์สเซส จำกัด (มหาชน) มีธุรกิจหลัก คือการทำเหมืองแร่ถ่านหิน ในปี 2540 บริษัทฯ ได้จัดตั้งบริษัท Lanna (Singapore) Pte Ltd. ซึ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนในประเทศสิงคโปร์ โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ การเข้าไปถือหุ้นส่วนใหญ่ในบริษัท PT. Lanna Harita Indonesia ซึ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนในประเทศอินโดนีเซีย และประกอบธุรกิจหลัก คือ การทำเหมืองแร่ถ่านหินในประเทศอินโดนีเซีย ในระหว่างปี 2546 บริษัทฯ ได้ลงทุนในหุ้นสามัญของ บริษัท ไทย อะโกร เอ็นเนอร์ยี่ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่ประกอบกิจการในประเทศไทยและประกอบธุรกิจหลักคือ การผลิตและจำหน่ายเอทานอลเป็นเชื้อเพลิง ในระหว่างปี 2548 บริษัท Lanna (Singapore) Pte Ltd. ได้ลงทุนในหุ้นสามัญของ บริษัท PT. Citra Harita Mineral ซึ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนในประเทศอินโดนีเซีย และประกอบธุรกิจหลัก คือ ทำเหมืองแร่ถ่านหินในประเทศอินโดนีเซีย

ส่วนที่ 2 ศึกษาการเปิดเผยการรับรู้รายได้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ทำการศึกษาเป็น 2 ประเด็น ได้แก่

1. การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการรับรู้รายได้ที่กิจการใช้ บริษัทแสดงรายการเกี่ยวกับการรับรู้รายได้และข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3.1 เรื่องการรับรู้รายได้ และข้อ 20. เรื่องการเสนอข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงานตามลำดับดังนี้

3.1 การรับรู้รายได้

ก) รายได้จากการขาย

รายได้จากการขายแสดงมูลค่าของสินค้าที่ได้ส่งมอบตามราคาในใบกำกับสินค้าซึ่งไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม การขายถ่านหินจะถือตามน้ำหนักถ่านหินที่ซึ่ง ณ ปากเหมือง ส่วนเพิ่มหรือส่วนลดของมูลค่าของถ่านหิน เนื่องจากคุณภาพและน้ำหนักถ่านหินจะบันทึกในเดือนที่ได้รับแจ้งจากลูกค้า

ข) ดอกเบี้ยรับ

ดอกเบี้ยรับจะบันทึกเป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้าง

20. การเสนอข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยดำเนินธุรกิจหลักในปัจจุบันคือ ผลิตถ่านหินและเอทานอล และมีส่วนงานทางภูมิศาสตร์ที่ดำเนินงานในประเทศไทยและประเทศอินโดนีเซีย ข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงานทางธุรกิจและภูมิศาสตร์ของบริษัทฯ

2. การแสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญ บริษัทฯ ได้แสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญในงบกำไรขาดทุนแยกออกเป็นรายได้จากการขาย รายได้อื่นประกอบด้วย กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน ดอกเบี้ยรับ อื่นๆ รวมถึงส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสียซึ่งจากรายละเอียดของงบกำไรขาดทุนของกิจการย้อนหลัง 3 ปีสามารถนำมาแสดงเป็นอัตราส่วนร้อยละของรายได้แต่ละประเภทที่บริษัทฯ ได้รับดังนี้

บริษัท ลานนารีซอร์สเซส จำกัด (มหาชน)

รายได้	ร้อยละ*
รายได้จากการขาย	94.27
รายได้อื่น	
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน	0.09
ดอกเบี้ยรับ	0.19
อื่นๆ	0.92
รวมรายได้อื่น	1.20
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย	4.54
รวมรายได้	100.00

*หมายเหตุ ร้อยละของรายได้แต่ละประเภทเป็นยอดรวมของรายได้ในปี พ.ศ. 2546 - พ.ศ. 2548

ส่วนที่ 3 ศึกษาหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ จากการศึกษางบการเงินของบริษัท ลานนารีเซอร์สเซส จำกัด (มหาชน) สามารถการจำแนกประเภทของรายได้และนำมาจัดทำเป็นตารางแสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ของ ดังตารางที่ 3-14

ตารางที่ 3-14 แสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ของ บริษัท ลานนารีเซอร์สเซส จำกัด (มหาชน)

บริษัท	ประเภทของรายได้ตามมาตรฐานฉบับที่ 37	ประเภทสินค้า/บริการ	การรับรู้รายได้
LANNA	รายได้จากการขาย	- ขายถ่านหิน - จำหน่ายเอทานอล	-เมื่อส่งมอบตามราคาในใบกำกับสินค้าซึ่งไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม การขายถ่านหินจะถือตามน้ำหนักถ่านหินที่ซึ้งณ ปากเหมือง ส่วนเพิ่มหรือส่วนลดของมูลค่าของถ่านหินเนื่องจากคุณภาพและน้ำหนักถ่านหินจะบันทึกในเดือนที่ได้รับแจ้งจากลูกค้า -เมื่อส่งมอบตามราคาในใบกำกับสินค้าซึ่งไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม
	รายได้ค่าดอกเบี้ย ค่าสิทธิ และเงินปันผล	-ดอกเบี้ยรับ	-รับรู้รายได้ตามเกณฑ์คงค้าง

3.15 บริษัท สยามสหบริการ จำกัด (มหาชน) ชื่อหลักทรัพย์ SUSCO

ส่วนที่ 1 ลักษณะการดำเนินงานโดยทั่วไป

บริษัท สยามสหบริการ จำกัด (มหาชน) ดำเนินธุรกิจหลักในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ น้ำมันเชื้อเพลิงเบนซิน ดีเซล แก๊สโซฮอล์ และน้ำมันหล่อลื่น โดยมีสถานบริการกระจายอยู่ในภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย บริษัทฯ มีบริษัทย่อย 1 แห่ง คือ บริษัท น้ำมันสยามมงคล จำกัด โดยถือหุ้น 99.98% ซึ่งในการจัดทำงบการเงินรวมถือเป็น 100%

ส่วนที่ 2 ศึกษาการเปิดเผยการรับรู้รายได้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ทำการศึกษาเป็น 2 ประเด็น ได้แก่

1. การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการรับรู้รายได้ที่กิจการใช้ บริษัทแสดงรายการเกี่ยวกับการรับรู้รายได้และข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 2.1 เรื่องการรับรู้รายได้ ดังนี้

2.1 การรับรู้รายได้

รายได้จากการขายจะบันทึกเป็นรายได้ เมื่อได้ส่งมอบสินค้าให้ลูกค้าเรียบร้อยแล้ว

2. การแสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญ บริษัทฯ ได้แสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญในงบกำไรขาดทุนแยกออกเป็นรายได้จากการขาย รายได้อื่น ส่วนแบ่งในกำไรของบริษัทย่อย-วิธีส่วนได้เสีย และส่วนแบ่งในกำไรของบริษัทร่วม-วิธีส่วนได้เสีย ซึ่งจากรายละเอียดงบกำไรขาดทุนย้อนหลัง 3 ปี สามารถนำมาแสดงเป็นอัตราส่วนร้อยละของรายได้แต่ละประเภทที่บริษัทฯ ได้รับดังนี้

บริษัท สยามสหบริการ จำกัด (มหาชน)

รายได้	ร้อยละ*
รายได้จากการขาย-สุทธิ	99.00
รายได้อื่น	0.91
ส่วนแบ่งในกำไรของบริษัทย่อย-วิธีส่วนได้เสีย	0.01
ส่วนแบ่งในกำไรของบริษัทร่วม-วิธีส่วนได้เสีย	0.08
รวมรายได้	100.00

*หมายเหตุ ร้อยละของรายได้แต่ละประเภทเป็นยอดรวมของรายได้ในปี พ.ศ. 2546 - พ.ศ. 2548

ส่วนที่ 3 ศึกษาหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ จากการศึกษาการเปิดเผยการรับรู้รายได้ การจำแนกประเภทของรายได้ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 37 เรื่อง การรับรู้รายได้ และการศึกษาหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ซึ่งสามารถนำมาจัดทำเป็นตารางแสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ของ บริษัท สยามสหบริการ จำกัด (มหาชน) ดังตารางที่ 3-15

ตารางที่ 3-15 แสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ของบริษัท สยามบริการ จำกัด (มหาชน)

บริษัท	ประเภทของรายได้ตาม มาตรฐานฉบับที่37	ประเภทสินค้า/บริการ	การรับรู้รายได้
SUSCO	รายได้จากการขาย	- ขายน้ำมันเชื้อเพลิงเบนซิน ดีเซล แก๊สโซฮอล์ และ น้ำมันหล่อลื่น	-เมื่อส่งมอบสินค้าให้ลูกค้า เรียบร้อยแล้ว

3.16 บริษัท สหโคเจน (ชลบุรี) จำกัด (มหาชน) ชื่อหลักทรัพย์ SCG

ส่วนที่ 1 ลักษณะการดำเนินงานโดยทั่วไป

บริษัท สหโคเจน (ชลบุรี) จำกัด (มหาชน) จัดตั้งขึ้นเป็นบริษัทมหาชนจำกัดตามกฎหมายไทยประกอบธุรกิจหลักคือการผลิตและจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าและไอน้ำเพื่ออุตสาหกรรม

ส่วนที่ 2 ศึกษาการเปิดเผยการรับรู้รายได้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ทำการศึกษาเป็น 2 ประเด็น ได้แก่

1. การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการรับรู้รายได้ที่กิจการใช้ บริษัทแสดงรายการเกี่ยวกับการรับรู้รายได้และข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 2.1 เรื่องรายได้ และข้อ 17. เรื่องการเสนอข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงานตามลำดับดังนี้

2.1 รายได้

รายได้แสดงมูลค่าตามราคาในใบกำกับสินค้าโดยไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับสินค้าที่ได้ส่งมอบหลังจากหักส่วนลดแล้ว

17. การเสนอข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน

บริษัทฯ ดำเนินกิจการในส่วนงานทางธุรกิจเดียวคือ ผลิตและจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าและไอน้ำ ซึ่งดำเนินธุรกิจในส่วนงานทางภูมิศาสตร์เดียวคือประเทศไทย ดังนั้น รายได้ กำไร / ขาดทุนและสินทรัพย์ทั้งหมดที่แสดงในงบการเงินจึงเกี่ยวข้องกับส่วนงานธุรกิจและส่วนงานทางภูมิศาสตร์เดียวตามที่กล่าวไว้ข้างต้น

2. การแสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญ บริษัทฯได้แสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญในงบกำไรขาดทุนแยกออกเป็นรายได้จากการขาย รายได้อื่นประกอบด้วย กำไรจาก

อัตราแลกเปลี่ยน อื่นๆ ซึ่งจากรายละเอียดงบกำไรขาดทุนของกิจการย้อนหลัง 3 ปีสามารถนำมาแสดงเป็นอัตราส่วนร้อยละของรายได้แต่ละประเภทที่บริษัทฯ ได้รับดังนี้

บริษัท สหโคเจน (ชลบุรี) จำกัด (มหาชน)

	ร้อยละ*
รายได้	
รายได้จากการขาย	99.29
รายได้อื่น	
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน	0.59
อื่นๆ	0.12
รวมรายได้	100.00

*หมายเหตุ ร้อยละของรายได้แต่ละประเภทเป็นยอดรวมของรายได้ในปี พ.ศ. 2546 - พ.ศ. 2548

ส่วนที่ 3 ศึกษาหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ จากการศึกษางบการเงินของบริษัท สหโคเจน (ชลบุรี) จำกัด (มหาชน) สามารถการจำแนกประเภทของรายได้และนำมาจัดทำเป็นตารางแสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ของบริษัท ดังตารางที่ 3-16

ตารางที่ 3-16 แสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ของบริษัท สหโคเจน (ชลบุรี) จำกัด (มหาชน)

บริษัท	ประเภทของรายได้ตามมาตรฐานฉบับที่ 37	ประเภทสินค้า/บริการ	การรับรู้รายได้
SCG	รายได้จากการขาย	-รายได้จากการจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า -รายได้จากการจำหน่ายไอน้ำเพื่ออุตสาหกรรม	-เมื่อส่งมอบหลังจากหักส่วนลดแล้ว -เมื่อส่งมอบหลังจากหักส่วนลดแล้ว

3.17 บริษัท สหมิตรดั่งแก๊ส จำกัด (มหาชน) ชื่อหลักทรัพย์ SMPC

ส่วนที่ 1 ลักษณะการดำเนินงานโดยทั่วไป

บริษัท สหมิตรดั่งแก๊ส จำกัด (มหาชน) บริษัทดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตดั่งแก๊สปิโตรเลียมเหลว บริษัทมีสาขาอยู่ที่จังหวัดลำพูน แต่ปัจจุบันสาขาดังกล่าวไม่ได้ประกอบกิจการแต่อย่างใด

ส่วนที่ 2 ศึกษาการเปิดเผยการรับรู้รายได้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ทำการศึกษาเป็น 2 ประเด็น ได้แก่

1. การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการรับรู้รายได้ที่กิจการใช้ บริษัทแสดงรายการเกี่ยวกับการรับรู้รายได้และข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3. เรื่องการรับรู้รายได้ ดังนี้

3. การรับรู้รายได้

บริษัทรับรู้รายได้จากการขายสินค้าเมื่อบริษัทได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนเป็นสาระสำคัญของความเป็นเจ้าของของสินค้าให้กับผู้ซื้อแล้ว

ดอกเบี้ยรับรู้ตามเกณฑ์สิทธิตามส่วนของเวลาโดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของสินทรัพย์

2. การแสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญ บริษัทฯ ได้แสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญในงบกำไรขาดทุนแยกออกเป็นรายได้จากการขาย รายได้อื่น ซึ่งจากรายละเอียดงบกำไรขาดทุนของกิจการย้อนหลัง 3 ปีสามารถนำมาแสดงเป็นอัตราส่วนร้อยละของรายได้แต่ละประเภทที่บริษัทฯ ได้รับดังนี้

บริษัท สหมิตรธัญภัณฑ์จำกัด (มหาชน)

	ร้อยละ*
รายได้	
ขายสุทธิ	98.98
รายได้อื่น	1.02
รวมรายได้	100.00

*หมายเหตุ ร้อยละของรายได้แต่ละประเภทเป็นยอดรวมของรายได้ในปี พ.ศ. 2547 - พ.ศ. 2548

ส่วนที่ 3 ศึกษาหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ จากการศึกษางบการเงินของบริษัท สหมิตรธัญภัณฑ์จำกัด (มหาชน) สามารถการจำแนกประเภทของรายได้และนำมาจัดทำเป็นตารางแสดงหลักเกณฑ์การ

รับรู้รายได้ของบริษัท ดังตารางที่ 3-17

ตารางที่ 3-17 แสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ของ บริษัท สหมิตรถึงแก๊ส จำกัด (มหาชน)

บริษัท	ประเภทของรายได้ตาม มาตรฐานฉบับที่37	ประเภทสินค้า/บริการ	การรับรู้รายได้
SMPC	รายได้จากการขาย	- จำหน่ายถึงแก๊สปิโตรเลียมเหลว	- โอนความเสี่ยงและ ผลตอบแทนเป็นสาระสำคัญ ของความเป็นเจ้าของของ สินค้าให้กับผู้ซื้อแล้ว
	รายได้ค่าดอกเบี้ย ค่าสิทธิ และเงินปันผล	- ดอกเบี้ยรับ	- รับรู้รายได้ตามเกณฑ์สิทธิ ตามส่วนของเวลาโดยคำนึงถึง อัตราผลตอบแทนที่แท้จริง ของสินทรัพย์

3.18 บริษัท เอเชีย อินซูเลเตอร์ จำกัด (มหาชน) ชื่อหลักทรัพย์ AI

ส่วนที่ 1 ลักษณะการดำเนินงานโดยทั่วไป

บริษัท เอเชีย อินซูเลเตอร์ จำกัด (มหาชน) บริษัทฯ ประกอบธุรกิจผลิตและจำหน่ายลูกถ้วยไฟฟ้าเพื่อใช้ในกิจการไฟฟ้าและพลังงาน โดยเน้นการผลิตลูกถ้วยไฟฟ้าที่มีความสูงต่ำกว่า 2.5 เมตร ซึ่งปัจจุบันเน้นการจำหน่ายให้กับตลาดภายในประเทศเป็นหลัก และมีบริษัทย่อย คือ บริษัท อิเล็กทริกอล โพรเจกต์ จำกัด (บริษัทย่อยถือหุ้นโดยบริษัท ร้อยละ 94.48) ซึ่งดำเนินธุรกิจรับเหมาก่อสร้างและติดตั้งสถานีไฟฟ้าย่อยและสายส่งกำลังไฟฟ้า นอกจากนี้บริษัทยังมีการร่วมทุนกับบริษัท PPC Insulators Holding GmbH จากประเทศออสเตรีย ร่วมกันจัดตั้งบริษัทร่วม คือ PPC Asian Insulators Co.,Ltd. (บริษัทร่วมถือหุ้นโดยบริษัท ร้อยละ 40) เพื่อดำเนินการผลิตและจำหน่ายลูกถ้วยไฟฟ้า โดยเน้นการผลิตลูกถ้วยไฟฟ้าที่มีความสูงมากกว่า 2.5 เมตร สำหรับการส่งออกไปยังตลาดยุโรปและอเมริกาเป็นหลัก ปัจจุบันบริษัทฯ มีทุนจดทะเบียนและเรียกชำระแล้ว 500 ล้านบาท

ส่วนที่ 2 ศึกษาการเปิดเผยการรับรู้รายได้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ทำการศึกษาเป็น 2 ประเด็น ได้แก่

1. การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการรับรู้รายได้ที่กิจการใช้ บริษัทฯ แสดงรายการเกี่ยวกับการรับรู้รายได้และข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3.1 เรื่องการรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย และ ดังนี้

3.1 การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย

บริษัทและบริษัทย่อยบันทึกรับรู้รายได้จากการขายและต้นทุนขายของสินค้า เมื่อมีการส่งมอบสินค้าให้ลูกค้าเรียบร้อยแล้ว

บริษัทย่อยและกิจการร่วมค้าของบริษัทย่อย บันทึกรับรู้รายได้จากการรับเหมาก่อสร้างตามอัตราส่วนของงานก่อสร้างที่ทำเสร็จ รายได้จากงานเพิ่มและงานรับเหมาอื่นที่มีระยะเวลาทำงานไม่เกินหนึ่งปี บันทึกรับรู้รายได้ตามส่วนของงานก่อสร้างที่ทำเสร็จและเรียกเก็บเงินจากลูกค้า

บริษัทและบริษัทย่อยบันทึกรับรู้รายได้อื่น และค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์คงค้าง

2. การแสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญ บริษัทฯ ได้แสดงจำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญในงบกำไรขาดทุน ซึ่งสามารถนำมาแสดงเป็นอัตราส่วนร้อยละของรายได้แต่ละประเภทที่บริษัทฯ ได้รับ ดังนี้

บริษัท เอเชีย นินชูเลเตอร์ จำกัด (มหาชน)

รายได้		ร้อยละ*
รายได้จากการขาย		95.42
รายได้อื่น		
กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์ถาวร	0.70	
ดอกเบี้ยรับ	0.90	
รายได้จากการขายเศษวัสดุ	0.13	
อื่นๆ	0.56	
รวมรายได้อื่น	2.29	4.58
รวมรายได้		100.00

*หมายเหตุ ร้อยละของรายได้แต่ละประเภทเป็นยอดรวมของรายได้ในปี พ.ศ. 2547 - พ.ศ. 2548

ส่วนที่ 3 ศึกษาหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ จากการศึกษางบการเงินของบริษัท เอเชีย นินชูเลเตอร์ จำกัด (มหาชน) สามารถจำแนกประเภทของรายได้ และนำมาจัดทำเป็นตารางแสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ดังตารางที่ 3-18

ตารางที่ 3-18 แสดงหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ของบริษัท เอเชียน อินซูเลเตอร์ จำกัด (มหาชน)

บริษัท	ประเภทของรายได้ตาม มาตรฐานฉบับที่37	ประเภทสินค้า/บริการ	การรับรู้รายได้
AI	รายได้จากการขาย	-จำหน่ายลูกถ้วยไฟฟ้า	-เมื่อส่งมอบสินค้าให้ลูกค้า เรียบร้อยแล้ว
	รายได้จากการให้บริการ	-ให้บริการรับเหมาก่อสร้างและ ติดตั้งสถานีไฟฟ้าย่อยสายส่ง กำลังไฟฟ้า -รายได้จากงานเพิ่มและงาน รับเหมาอื่นที่มีระยะเวลาทำงาน ไม่เกินหนึ่งปี	-รับรู้ตามอัตราส่วนของงาน ก่อสร้างที่ทำเสร็จ -รับรู้รายได้ตามส่วนของงาน ก่อสร้างที่ทำเสร็จและเรียกเก็บ เงินจากลูกค้า
	รายได้ค่าดอกเบี้ย ค่าสิทธิ และเงินปันผล	-ดอกเบี้ยรับ	-รับรู้รายได้ตามเกณฑ์คงค้าง